

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) 2022/201,**10. detsember 2021,****millega muudetakse määrust (EL) nr 748/2012 projekteerimis- ja tootjaorganisatsioonide kehtestatavate juhtimissüsteemide ning lennuohutust mõjutavatest juhtumitest teatamise süsteemide, samuti ameti kohaldatavate menetluste osas, ning parandatakse kõnealust määrust**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2018. aasta määrust (EL) 2018/1139, mis käsitleb tsiviilennunduse valdkonna ühisnorme ja millega luuakse Euroopa Liidu Lennundusohutusamet ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 2111/2005, (EÜ) nr 1008/2008, (EL) nr 996/2010, (EL) nr 376/2014 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2014/30/EL ning 2014/53/EL ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 552/2004 ja (EÜ) nr 216/2008 ning nõukogu määrus (EMÜ) nr 3922/91, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 19 lõiget 1 ning artikli 62 lõiget 13,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni määruses (EL) nr 748/2012 ⁽²⁾ on sätestatud nõuded tsiviilõhusõidukite ja neile paigaldatavate mootorite, propellerite ning osade projekteerimise ja tootmise kohta.
- (2) Vastavalt määruse (EL) 2018/1139 II lisa punkti 3.1 alapunktile b peavad sertifitseeritud hooldus- ja tootjaorganisatsioonid sõltuvalt tegevuse liigist ja organisatsiooni suurusest rakendada ning töös hoidma juhtimissüsteemi, et tagada vastavus kõnealusel lisas sätestatud olulistele nõuetele, juhtima ohutusriske ning püüdma seda süsteemi pidevalt täiustada.
- (3) Vastavalt Chicagos 7. detsembril 1944 allkirjastatud rahvusvahelise tsiviilennunduse konventsiooni (edaspidi „Chicago konventsioon“) 19. lisale „Ohutusjuhtimine“ peavad pädevad asutused sertifitseeritud organisatsioonidelt, kes projekteerivad ja toodavad tsiviilõhusõidukeid ning neisse paigaldatavaid mootoreid, propellereid ja osi, nõudma ohutusjuhtimissüsteemi rakendamist.
- (4) Määruses (EL) nr 748/2012 on juba nõutud, et sertifitseeritud projekteerimis- ja tootjaorganisatsioonid järgiksid juhtimissüsteemi teatavaid osi, kuid kõnealune juhtimissüsteem ei hõlma täielikult kõiki Chicago konventsiooni 19. lisa kohase ohutusjuhtimissüsteemiga seotud standardeid ja soovituslikke tavasid. Seetõttu tuleks asjaomase juhtimissüsteemi puuduvad osad lisada olemasolevatele nõuetele.
- (5) Selleks et tagada proportsionaalne rakendamine ja kooskõla üldlennunduse valdkonnas jätkuvat lennukõlblikkust korraldavate organisatsioonide suhtes kohaldatava lähenemisviisiga, ei tohiks sellistelt projekteerimis- ja tootjaorganisatsioonidelt, kelle sertifitseerimine ei ole määruse (EL) nr 748/2012 kohaselt kohustuslik, kõikide juhtimissüsteemi osade järgimist nõuda.

⁽¹⁾ ELT L 212, 22.8.2018, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni 3. augusti 2012. aasta määrus (EL) nr 748/2012, millega nähakse ette õhusõidukite ja nendega seotud toodete, osade ja seadmete lennukõlblikkuse ja keskkonnaohutuse sertifitseerimise ning projekteerimis- ja tootjaorganisatsioonide sertifitseerimise rakenduseeskirjad (ELT L 224, 21.8.2012, lk 1).

- (6) Kõikidelt organisatsioonidelt, kes projekteerivad ja toodavad tooteid ning osi kooskõlas määrusega (EL) nr 748/2012, sealhulgas nendelt, kelle peamine tegevuskoht asub väljaspool liitu, nõutakse juba praegu lennuohutust mõjutavatest juhtumitest teatamise kohustusliku ja vabatahtliku süsteemi kehtestamist. Määrust (EL) nr 748/2012 tuleks siiski muuta, et tagada kõnealuse lennuohutust mõjutavatest juhtumitest teatamise süsteemi kooskõla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 376/2014 põhimõtetega ⁽³⁾.
- (7) Muuta tuleks ka nõudeid, mida amet projektide sertifitseerimise, järelevalve ja nõuete täitmise tagamisega seotud ülesannete puhul peab järgima.
- (8) Sertifitseeritud projekteerimisorganisatsioonidele tuleks ette näha piisav üleminekuaj, et nad suudaksid täita käesoleva määrusega kehtestatud uusi eeskirju ja menetlusi.
- (9) Käesolevas määruses sätestatud meetmed põhinevad ameti arvamusel nr 4/2020, ⁽⁴⁾ mis esitati kooskõlas määruse (EL) 2018/1139 artikli 76 lõikega 1.
- (10) Seepärast tuleks määrust (EL) nr 748/2012 vastavalt muuta.
- (11) Komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2021/699 ⁽⁵⁾ kehtestati nõue, mille kohaselt suure lennuki tüübisertifikaadi või piiratud tüübisertifikaadi omanik peab edaspidi tagama, et konstruktsiooni jätkuva terviklikkuse programm jääks kehtima lennuki kogu kasutusaja jooksul. Eelkõige lisati määruse (EL) nr 748/2012 I lisa punktile 21.A.101 alapunkt h, mille kohaselt tulevane omanik peab vastama sertifitseerimistingimustele, millega tagatakse komisjoni määruse (EL) 2015/640 ⁽⁶⁾ I lisa punktides 26.300, 26.320 ja 26.330 sätestatuga vähemalt samaväärne ohutustase. Punktide 26.320 osutamine oli viga, kuna sellist punkti ei ole olemas. Seetõttu tuleks määrust (EL) nr 748/2012 vastavalt parandada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) nr 748/2012 muudetakse järgmiselt.

1) Artiklile 8 lisatakse lõige 4:

„4. Erandina I lisa (osa 21) punkti 21.B.433 alapunkti d alapunktide 1 ja 2 võib I lisa (osa 21) kohaselt välja antud kehtiva sertifikaadiga projekteerimisorganisatsioon kõrvaldada kõik komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2022/201 ^(*) I lisa kehtestatud nõuete täitmise seotud puudused kuni 7. märtsini 2025.

Kui organisatsioon ei ole neid puudusi 7. märtsiks 2025 kõrvaldanud, tunnistatakse kõnealune sertifikaat kehtetuks, selle suhtes kehtestatakse piirangud või see peatatakse kas täielikult või osaliselt.

^(*) Komisjoni 10. detsembri 2021. aasta delegeeritud määrus (EL) 2022/201, millega muudetakse määrust (EL) nr 748/2012 projekteerimis- ja tootjaorganisatsioonide kehtestatavate juhtimissüsteemide ning lennuohutust mõjutavatest juhtumitest teatamise süsteemide, samuti ameti kohaldatavate menetluste osas, ning parandatakse kõnealust määrust (EL) L 33, lk 7 “;

2) I lisa (osa 21) muudetakse vastavalt käesoleva määruse I lisale.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 376/2014, mis käsitleb tsiviillennunduses toimunud juhtumitest teatamist ning juhtumite analüüsi ja järelemeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 996/2010 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/42/EÜ ja komisjoni määrused (EÜ) nr 1321/2007 ja (EÜ) nr 1330/2007 (ELT L 122, 24.4.2014, lk 18).

⁽⁴⁾ <https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions>

⁽⁵⁾ Komisjoni 21. detsembri 2020. aasta delegeeritud määrus (EL) 2021/699, millega muudetakse ja parandatakse määrust (EL) nr 748/2012 seoses jätkuva lennukõlblikkuse tagamise juhenditega, hoolduse käigus kasutamiseks ette nähtud osade tootmisega ning õhusõiduki vananemisega seotud aspektide arvessevõtmisega sertifitseerimise käigus (ELT L 145, 28.4.2021, lk 1).

⁽⁶⁾ Komisjoni 23. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/640, milles käsitletakse teatavat liiki lennutegevuse suhtes kohaldatavaid täiendavaid lennukõlblikkustingimusi ja millega muudetakse määrust (EL) nr 965/2012 (ELT L 106, 24.4.2015, lk 18).

Artikkel 2

Määruse (EL) nr 748/2012 I lisa (osa 21) parandatakse vastavalt käesoleva määruse II lisale.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse 7. märtsist 2023, v.a artikkel 2, mida kohaldatakse alates 7. märtsist 2022.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 10. detsember 2021

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

I LISA

I lisa (osa 21) muudetakse järgmiselt.

1) Sisukord asendatakse järgmisega:

„Sisukord

21.1 Pädev asutus

21.2 Kohaldamisala

JAGU A – TEHNILISED NÕUDED

ALAJAGU A — ÜLDSÄTTED

21.A.1 Kohaldamisala

21.A.2 Muu isiku kui sertifikaadi taotleja või omaniku kohustus

21.A.3A Teatamissüsteem

21.A.3B Lennukõlblikkust käsitlevad ettekirjutused

21.A.4 Projekteerija ja tootja vaheline kooskõlastus

21.A.5 Andmete säilitamine

21.A.6 Käsiraamatud

21.A.7 Jätkuva lennukõlblikkuse tagamise juhendid

21.A.9 Juurdepääs ja kontrollimine

ALAJAGU B — TÜÜBISERTIFIKAADID JA PIIRATUD TÜÜBISERTIFIKAADID

21.A.11 Kohaldamisala

21.A.13 Kõlblikuskriteeriumid

21.A.14 Pädevuse tõendamine

21.A.15 Taotlemine

21.A.19 Uut tüübisertifikaati nõudvad muudatused

21.A.20 Vastavus tüübisertifitseerimisalusele, käitussobivuse andmete sertifitseerimise alusele ja keskkonnakaitse-
nõuetele

21.A.21 Tüübisertifikaadi või piiratud tüübisertifikaadi väljaandmise nõuded

21.A.31 Tüübiprojekt

21.A.33 Ülevaatused ja katsed

21.A.35 Katselennud

21.A.41 Tüübisertifikaat

21.A.44 Omaniku kohustused

21.A.47 Ülekandmine

21.A.51 Kehtivus ja selle jätkumine

21.A.62 Käitussobivuse andmete kättesaadavus

21.A.65 Õhusõidukikonstruktsioonide jätkuv terviklikkus

(ALAJAGU C — EI KOHALDATA)

ALAJAGU D — MUUDATUSED TÜÜBISERTIFIKAATIDES JA PIIRATUD TÜÜBISERTIFIKAATIDES

- 21.A.90A Kohaldamisala
- 21.A.90B Standardmuudatused
- 21.A.90C Jätkuva lennukõlblikkuse tagamise juhendite sõltumatud muudatused
- 21.A.91 Tüübisertifikaadi muudatuste liigitus
- 21.A.92 Kõlblikkuskriteeriumid
- 21.A.93 Taotlemine
- 21.A.95 Väheolulise muudatuse kinnitamise nõuded
- 21.A.97 Olulise muudatuse kinnitamise nõuded
- 21.A.101 Tüübisertifitseerimisalus, käitussobivuse andmete sertifitseerimise alus ja keskkonnakaitse nõuded tüübisertifikaadis tehtava olulise muudatuse puhul
- 21.A.108 Käitussobivuse andmete kättesaadavus
- 21.A.109 Kohustused ja EPA-märgistus

ALAJAGU E — TÄIENDAVID TÜÜBISERTIFIKAADID

- 21.A.111 Kohaldamisala
- 21.A.112A Kõlblikkuskriteeriumid
- 21.A.112B Pädevuse tõendamine
- 21.A.113 Täiendava tüübisertifikaadi taotlemine
- 21.A.115 Täiendava tüübisertifikaadi väljaandmisega tehtavate oluliste muudatuste kinnitamise nõuded
- 21.A.116 Ülekandmine
- 21.A.117 Muudatused selles toote osas, mida täiendav tüübisertifikaat käsitleb
- 21.A.118A Kohustused ja EPA-märgistus
- 21.A.118B Kehtivus ja selle jätkumine
- 21.A.120B Käitussobivuse andmete kättesaadavus

ALAJAGU F — TOOTMINE TOOTJAORGANISATSIOONI SERTIFIKAADI PUUDUMISE KORRAL

- 21.A.121 Kohaldamisala
- 21.A.122 Kõlblikkuskriteeriumid
- 21.A.124 Taotlemine
- 21.A.124A Nõuete täitmise meetodid
- 21.A.125A Heakskiidukirja väljaandmine
- 21.A.125B Puudused ja tähelepanekud
- 21.A.125C Kehtivus ja selle jätkumine
- 21.A.126 Tootmisjärelevalvesüsteem
- 21.A.127 Katsed: õhusõidukid
- 21.A.128 Katsed: mootorid ja propellerid
- 21.A.129 Tootjaorganisatsiooni kohustused
- 21.A.130 Nõuetele vastavuse deklaratsioon

ALAJAGU G — TOOTJAORGANISATSIOONI SERTIFIKAAT

- 21.A.131 Kohaldamisala
- 21.A.133 Kõlblikuskriteeriumid
- 21.A.134 Taotlemine
- 21.A.134A Nõuete täitmise meetodid
- 21.A.135 Tootjaorganisatsiooni sertifikaadi väljaandmine
- 21.A.139 Tootmisjuhtimissüsteem
- 21.A.143 Tootjaorganisatsiooni käsiraamat
- 21.A.145 Ressursid
- 21.A.147 Tootmisjuhtimissüsteemi muudatused
- 21.A.148 Asukoha muudatused
- 21.A.149 Ülekandmine
- 21.A.151 Sertifikaadi tingimused
- 21.A.153 Muudatused sertifikaadi tingimustes
- 21.A.158 Puudused ja tähelepanekud
- 21.A.159 Kehtivus ja selle jätkumine
- 21.A.163 Õigused
- 21.A.165 Omaniku kohustused

ALAJAGU H – LENNUKÕBLIKKUSSERTIFIKAADID JA PIIRATUD LENNUKÕBLIKKUSSERTIFIKAADID

- 21.A.171 Kohaldamisala
- 21.A.172 Kõlblikuskriteeriumid
- 21.A.173 Liigitus
- 21.A.174 Taotlemine
- 21.A.175 Keel
- 21.A.177 Parandamine või muutmine
- 21.A.179 Ülekandmine ja uuesti väljaandmine liikmesriikides
- 21.A.181 Kehtivus ja selle jätkumine
- 21.A.182 Õhusõiduki identifitseerimine

ALAJAGU I — MÜRASERTIFIKAADID

- 21.A.201 Kohaldamisala
- 21.A.203 Kõlblikuskriteeriumid
- 21.A.204 Taotlemine
- 21.A.207 Parandamine või muutmine
- 21.A.209 Ülekandmine ja uuesti väljaandmine liikmesriikides
- 21.A.211 Kehtivus ja selle jätkumine

ALAJAGU J — PROJEKTEERIMISORGANISATSIOONI SERTIFIKAAT

- 21.A.231 Kohaldamisala
- 21.A.233 Kõlblikuskriteeriumid

- 21.A.234 Taotlemine
- 21.A.235 Projekteerimisorganisatsiooni sertifikaadi väljaandmine
- 21.A.239 Projektijuhtimissüsteem
- 21.A.243 Käsiraamat
- 21.A.245 Ressursid
- 21.A.247 Projektijuhtimissüsteemi muudatused
- 21.A.249 Ülekandmine
- 21.A.251 Sertifikaadi tingimused
- 21.A.253 Muudatused sertifikaadi tingimustes
- 21.A.258 Puudused ja tähelepanekud
- 21.A.259 Kehtivus ja selle jätkumine
- 21.A.263 Õigused
- 21.A.265 Omaniku kohustused

ALAJAGU K — OSAD JA SEADMED

- 21.A.301 Kohaldamisala
- 21.A.303 Vastavus kohaldatavatele nõuetele
- 21.A.305 Osade ja seadmete sertifitseerimine
- 21.A.307 Osade ja seadmete paigaldamiskõlblikkus

(ALAJAGU L — EI KOHALDATA)

ALAJAGU M — REMONDITÖÖD

- 21.A.431A Kohaldamisala
- 21.A.431B Standardremonditööd
- 21.A.432A Kõlblikuskriteeriumid
- 21.A.432B Pädevuse tõendamine
- 21.A.432C Remondiprojekti kinnituse taotlemine
- 21.A.433 Remondiprojekti kinnitamise nõuded
- 21.A.435 Remondiprojektide liigitus ja kinnitamine
- 21.A.439 Varuosade tootmine
- 21.A.441 Remonditööde tegemine
- 21.A.443 Piirangud
- 21.A.445 Parandamata kahjustused
- 21.A.451 Kohustused ja EPA-märgistus

(ALAJAGU N — EI KOHALDATA)

ALAJAGU O — EUROOPA TEHNILISTELE NORMATIIVIDELE VASTAVAD LOAD

- 21.A.601 Kohaldamisala
- 21.A.602A Kõlblikuskriteeriumid
- 21.A.602B Pädevuse tõendamine
- 21.A.603 Taotlemine

- 21.A.604 Abijõuseadmetele (APU) antud luba Euroopa tehnilistele normatiividele vastavuse kohta (ETSO luba)
- 21.A.605 Andmenõuded
- 21.A.606 ETSO loa väljaandmise nõuded
- 21.A.607 ETSO loaga seotud eesõigused
- 21.A.608 Konstruksiooni ja lennutehniliste näitajate deklaratsioon (DDP)
- 21.A.609 ETSO lubade omanike kohustused
- 21.A.610 Kõrvalekallete heakskiitmine
- 21.A.611 Konstruksiooni muudatused
- 21.A.619 Kehtivus ja selle jätkumine
- 21.A.621 Ülekandmine

ALAJAGU P — LENNULUBA

- 21.A.701 Kohaldamisala
- 21.A.703 Kõlblikuskriteeriumid
- 21.A.707 Lennuloa taotlus
- 21.A.708 Lennutingimused
- 21.A.709 Lennutingimuste kinnitamise taotlus
- 21.A.710 Lennutingimuste kinnitamine
- 21.A.711 Lennuloa väljaandmine
- 21.A.713 Muudatused
- 21.A.715 Keel
- 21.A.719 Ülekandmine
- 21.A.723 Kehtivus ja selle jätkumine
- 21.A.725 Lennuloa kehtivuse pikendamine
- 21.A.727 Lennuloa valdaja kohustused

ALAJAGU Q — TOODETE, OSADE JA SEADMETE IDENTIFITSEERIMINE

- 21.A.801 Toodete identifitseerimine
- 21.A.803 Identifitseerimisandmete käsitlemine
- 21.A.804 Osade ja seadmete identifitseerimine
- 21.A.805 Kriitiliste osade identifitseerimine
- 21.A.807 ETSO artiklite identifitseerimine

JAGU B — MENETLUS PÄDEVATELE ASUTUSTELE

ALAJAGU A — ÜLDSÄTTED

- 21.B.10 Järelevalvedokumendid
- 21.B.15 Ameti teavitamine
- 21.B.20 Viivitamatu reageerimine ohutusprobleemile
- 21.B.25 Juhtimissüsteem
- 21.B.30 Ülesannete andmine kvalifitseeritud üksustele
- 21.B.35 Juhtimissüsteemi muudatused

21.B.55 Andmete säilitamine

21.B.65 Peatamine, piiramine ja kehtetuks tunnistamine

ALAJAGU B — TÜÜBISERTIFIKAADID JA PIIRATUD TÜÜBISERTIFIKAADID

21.B.70 Sertifitseerimistingimused

21.B.75 Eritingimused

21.B.80 Tüübisertifikaadi või piiratud tüübisertifikaadi tüübisertifitseerimisalus

21.B.82 Tüübisertifikaadi või piiratud tüübisertifikaadi käitussobivuse andmete sertifitseerimise alus

21.B.85 Kohaldatavad keskkonnakaitseõuded tüübisertifikaadi või piiratud tüübisertifikaadi väljaandmiseks

21.B.100 Osalemismäär

21.B.103 Tüübisertifikaadi või piiratud tüübisertifikaadi väljaandmine

(ALAJAGU C — EI KOHALDATA)

ALAJAGU D — MUUDATUSED TÜÜBISERTIFIKAATIDES JA PIIRATUD TÜÜBISERTIFIKAATIDES

21.B.105 Tüübisertifitseerimisalus, keskkonnakaitseõuded ja käitussobivuse andmete sertifitseerimise alus tüübisertifikaadis tehtava olulise muudatuse puhul

21.B.107 Tüübisertifikaadi muutmise kinnituse väljaandmine

ALAJAGU E — TÄIENDAVAD TÜÜBISERTIFIKAADID

21.B.109 Tüübisertifitseerimisalus, keskkonnakaitseõuded ja käitussobivuse andmete sertifitseerimisalus täiendava tüübisertifikaadi taotlemiseks

21.B.111 Täiendava tüübisertifikaadi väljaandmine

ALAJAGU F — TOOTMINE TOOTJAORGANISATSIOONI SERTIFIKAADI PUUDUMISE KORRAL

21.B.115 Nõuete täitmise meetodid

21.B.120 Algne sertifitseerimismenetlus

21.B.125 Puudused ja parandusmeetmed, märkused

21.B.135 Heakskiidukirja säilitamine

21.B.140 Heakskiidukirja muutmine

ALAJAGU G — TOOTJAORGANISATSIOONI SERTIFIKAAT

21.B.215 Nõuete täitmise meetodid

21.B.220 Algne sertifitseerimismenetlus

21.B.221 Järelevalve põhimõtted

21.B.222 Järelevalveprogramm

21.B.225 Puudused ja parandusmeetmed, märkused

21.B.240 Tootmisjuhtimissüsteemi muudatused

ALAJAGU H – LENNUKÕLBLIKKUSSERTIFIKAADID JA PIIRATUD LENNUKÕLBLIKKUSSERTIFIKAADID

21.B.320 Kontrollimine

21.B.325 Lennukõblikkussertifikaadi väljaandmine

21.B.326 Lennukõblikkussertifikaat

21.B.327 Piiratud lennukõblikkussertifikaat

ALAJAGU I — MÜRASERTIFIKAADID

21.B.420 Kontrollimine

21.B.425 Mürasertifikaatide väljaandmine

ALAJAGU J — PROJEKTEERIMISORGANISATSIOONI SERTIFIKAAT

21.B.430 Algne sertifitseerimismenetlus

21.B.431 Järelevalve põhimõtted

21.B.432 Järelevalveprogramm

21.B.433 Puudused ja parandusmeetmed, tähelepanekud

21.B.435 Projektijuhtimissüsteemi muudatused

ALAJAGU K — OSAD JA SEADMED

(ALAJAGU L — EI KOHALDATA)

ALAJAGU M — REMONDITÖÖD

21.B.450 Tüübisertifitseerimisalus ja keskkonnakaitseõuded olulise remondiprojekti kinnitamise puhul

21.B.453 Remondiprojekti kinnituse väljaandmine

(ALAJAGU N — EI KOHALDATA)

ALAJAGU O — EUROOPA TEHNILISTELE NORMATIIVIDELE VASTAVAD LOAD

21.B.480 ETSO loa väljaandmine

ALAJAGU P — LENNULUBA

21.B.520 Kontrollimine

21.B.525 Lennuloa väljaandmine

ALAJAGU Q — TOODETE, OSADE JA SEADMETE IDENTIFITSEERIMINE

Liited

I liide — EASA vorm 1 — Käitamissertifikaat

II liide — EASA vormid 15a ja 15c – Lennukõlblikkuse kontrolli sertifikaat

III liide – EASA vorm 20a – lennuluba

IV liide – EASA vorm 20b – lennuluba (sertifitseeritud organisatsiooni poolt välja antud)

V liide – EASA vorm 24 – piiratud lennukõlblikkussertifikaat

VI liide – EASA vorm 25 – lennukõlblikkussertifikaat

VII liide – EASA vorm 45 – mürasertifikaat

VIII liide – EASA vorm 52 – õhusõiduki nõuetele vastavuse deklaratsioon

IX liide – EASA vorm 53 – hooldustõend

X liide – EASA vorm 55 – tootjaorganisatsiooni sertifikaat

XI liide – EASA vorm 65 – heakskiidukiri (tootmine tootjaorganisatsiooni sertifikaadi puudumisel)

XII liide — Katselennukategooriad ja katselennumeeskonna asjakohane kvalifikatsioon“;

- 2) punkt 21.A.1 asendatakse järgmisega:

„21.A.1 Kohaldamisala

Käesolevas alajaos kehtestatakse sätted, mis reguleerivad käesoleva lisa kohaselt välja antud või välja antavate sertifikaatide taotlejate ja omanike üldisi õigusi ja kohustusi.“;

- 3) punkt 21.A.3A asendatakse järgmisega:

„21.A.3A Teatamissüsteem

a) Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 376/2014 (*) ning selle delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide kohaldamist, peavad kõik füüsilised või juriidilised isikud, kes on taotlenud või omavad tüübisertifikaati, piiratud tüübisertifikaati, täiendavat tüübisertifikaati, Euroopa tehnilise normatiivi (ETSO) luba, oluliste remonditööde kinnitatud projekti või mis tahes muud käesoleva määruse kohaselt väljaantuks loetavat asjakohast kinnitust, tegema järgmist:

1. kehtestama lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannete kogumise, uurimise ja analüüsimise süsteemi ning seda haldama, et teha kindlaks kahjulikud suundumused või kõrvaldada puudused ning välja selgitada juhtumid, millest teatamine on alapunkti 3 kohaselt kohustuslik, ja juhtumid, millest on teatatud vabatahtlikult. Kui peamine tegevuskoht asub liikmesriigis, võib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 376/2014 ja selle rakendusaktide ning määruse (EL) 2018/1139 ning selle delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide nõuete täitmiseks luua ühtse süsteemi. Kõnealune teatamissüsteem hõlmab järgmist:

- i) teated ja teave rikete, häirete, defektide või muude kõrvalekallete kohta, mis kahjustavad või võivad kahjustada tüübisertifikaadis, piiratud tüübisertifikaadis, täiendavas tüübisertifikaadis, ETSO loas, olulise remonditööde kinnitatud projektis või mis tahes muus käesoleva määruse kohaselt väljaantuks loetavas asjaomases sertifikaadis käsitletud toote, osa või seadme lennukõlblikkuse säilitamist;

- ii) vead, ohuolukorrad ja ohud, mida alapunkt i ei hõlma;

2. tegema kõikidele toote, osa või seadme teadaolevatele käitajatele ja taotluse korral kõikidele muudele rakendusaktide või delegeeritud õigusaktide alusel volitatud isikutele kättesaadavaks teabe alapunkti 1 kohaselt loodud süsteemi kohta ning selle kohta, kuidas esitada teateid ja teavet alapunkti 1 alapunktis i osutatud rikete, häirete, defektide või muude kõrvalekallete kohta;

3. teatama ametile igast rikkest, häirest, defektist või muust kõrvalekaldest, millest ta on teadlik ja mis on seotud tüübisertifikaadis, piiratud tüübisertifikaadis, täiendavas tüübisertifikaadis, ETSO loas, oluliste remonditööde kinnitatud projektis või mis tahes muus käesoleva määruse kohaselt väljaantuks loetavas asjaomases sertifikaadis käsitletud toote, osa või seadmega, mis on põhjustanud või võib põhjustada ohuolukorra.

b) Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 376/2014 ning selle delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide kohaldamist, peab iga füüsiline või juriidiline isik, kellel on käesoleva jao alajao G kohane tootjaorganisatsiooni sertifikaat või kes on seda taotlenud või kes toodab käesoleva jao alajao F kohast toodet, osa või seadet, tegema järgmist:

1. kehtestama lennuohutust mõjutavate juhtumite ettekannete kogumise ja hindamise süsteemi ning seda haldama, et teha kindlaks kahjulikud suundumused või kõrvaldada puudused ning välja selgitada juhtumid, millest teatamine on alapunktide 2 ja 3 kohaselt kohustuslik, ja juhtumid, millest on teatatud vabatahtlikult. Organisatsioonide puhul, kelle peamine tegevuskoht on mõnes liikmesriigis, võib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 376/2014 ja selle rakendusaktide ning määruse (EL) 2018/1139 ning selle delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide nõuete täitmiseks luua ühtse süsteemi;

2. teatama asjaomasele kinnitatud projekti omanikule kõikidest juhtudest, mil tootjaorganisatsioon on tooted, osad või seadmed käibele lasknud ja hiljem kindlaks teinud, et neil võib esineda kõrvalekaldeid kohaldatavatest projekteerimisandmetest, ja teeb projektikinnituse omanikuga koostööd, et teha kindlaks kõrvalekalded, mis võivad põhjustada ohuolukorra;

3. teavitama vastavalt punktile 21.1 asjaomase liikmesriigi pädevat asutust ja ametit kõrvalekalletest, mis on kindlaks tehtud vastavalt punkti 21.A.3A alapunkti b alapunktile 2 ja mis võivad põhjustada ohuolukorra;
 4. kui tootjaorganisatsioon tegutseb mõne teise tootjaorganisatsiooni tarnijana, teatab ta sellele organisatsioonile ka kõikidest juhtudest, kui ta on tooted, osad või seadmed sellele organisatsioonile tarninud ning hiljem kindlaks teinud, et neil võib esineda kõrvalekaldeid kohaldatavatest projekteerimisandmetest.
- c) Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 376/2014 ning selle delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide kohaldamist, peab iga füüsiline või juriidiline isik alapunkti a alapunkti 3, alapunkti b alapunkti 2, alapunkti b alapunkti 3 ja alapunkti b alapunkti 4 kohase teatamise korral tagama nii rikkumisest teataja kui ka teates nimetatud isiku(te) konfidentsiaalsuse.
- d) Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 376/2014 ning selle delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide kohaldamist, peab iga füüsiline või juriidiline isik esitama alapunkti a alapunktis 3 ja alapunkti b alapunktis 3 osutatud teated ameti või pädeva asutuse (vastavalt vajadusele) kehtestatud vormis ja viisil ning saatma need välja võimalikult kiiresti ja igal juhul hiljemalt 72 tunni jooksul pärast seda, kui asjaomane füüsiline või juriidiline isik on kindlaks teinud, et kõnealune juhtum võib põhjustada ohuolukorra, välja arvatud juhul, kui teatamist takistavad erandlikud asjaolud.
- e) Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 376/2014 ning selle delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide kohaldamist, peab tüübisertifikaadi, piiratud tüübisertifikaadi, täiendava tüübisertifikaadi, oluliste remonditööde kinnitatud projekti, ETSO loa või mis tahes muu käesoleva määruse kohaselt väljaantuks loetava asjaomase sertifikaadi omanik või vajaduse korral tootja juhul, kui alapunkti a alapunkti 3 või alapunkti b alapunkti 3 kohaselt teatatud lennuohutust mõjutava juhtumi on põhjustanud konstruktsiooni- või tootmisviga, uurima vea põhjusi ja teavitama vastavalt punktile 21.1 asjaomase liikmesriigi pädevat asutust ning ametit uurimistulemustest ja kõikidest võimalikest meetmetest, mida ta vea kõrvaldamiseks võtab või võtta kavatsseb.
- f) Kui pädev asutus leiab, et vea kõrvaldamiseks tuleb võtta meetmeid, esitab tüübisertifikaadi, piiratud tüübisertifikaadi, täiendava tüübisertifikaadi, oluliste remonditööde kinnitatud projekti, ETSO loa või mis tahes muu käesoleva määruse kohaselt väljaantuks loetava sertifikaadi omanik või tootjaorganisatsioon (vastavalt vajadusele) asjaomased andmed pädevale asutusele tema taotluse korral.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 376/2014, mis käsitleb tsiviillennunduses toimunud juhtumitest teatamist ning juhtumite analüüsi ja järelemeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 996/2010 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/42/EÜ ja komisjoni määrused (EÜ) nr 1321/2007 ja (EÜ) nr 1330/2007 (ELT L 122, 24.4.2014, lk 18).“;

- 4) punkt 21.A.5 asendatakse järgmisega:

„21.A.5 Andmete säilitamine

Kõik füüsilised või juriidilised isikud, kellel on tüübisertifikaat, piiratud tüübisertifikaat, täiendav tüübisertifikaat, ETSO luba, projekti- või remondiprojekti kinnitus, lennuluuba, tootjaorganisatsiooni sertifikaat või heakskiidukiri või kes on seda taotlenud käesoleva määruse alusel, peavad tegema järgmist:

- a) kui nad projekteerivad toodet, osa või seadet või muudavad või parandavad seda, looma arvestuse pidamise süsteemi ja haldama asjakohast projekteerimisteavet/-andmeid; kõnealune teave/andmed tehakse ametile kättesaadavaks, et anda vajalikku teavet/andmeid toote, osa või seadme jätkuva lennukõlblikkuse, kasutamissobivuse andmete jätkuva kehtivuse ja kohaldatavatele keskkonnakaitsenõuetele jätkuva vastavuse tagamiseks;

- b) registreerima toote, osa või seadme tootmisel tootmisprotsessi üksikasjad, mis on seotud toote, osa või seadme vastavusega kohaldatavatele projekteerimisandmetele ning nende partnerite ja tarnijate suhtes kehtestatud nõuetega, ning teevad need andmed kättesaadavaks oma pädevale asutusele, et anda vajalikku teavet toote, osa või seadme jätkuva lennukõlblikkuse tagamiseks;
- c) lennulubade puhul:
1. säilitama lennutingimuste kehtestamiseks ja põhjendamiseks esitatud dokumente ning tegema need kättesaadavaks ametile ja liikmesriigi pädevale asutusele, et anda vajalikku teavet õhusõiduki jätkuva lennukõlblikkuse tagamiseks;
 2. kui nad annavad sertifitseeritud organisatsioonide õiguse alusel välja lennuloa, säilitama kõiki sellega seotud dokumente, sealhulgas ülevaatusprotokolle ja lennutingimuste kinnitamist ja lennuloa väljastamist kinnitavaid dokumente, ning tegema need kättesaadavaks ametile ja selle liikmesriigi pädevale asutusele, kes vastutab organisatsiooni üle järelevalve teostamise eest, et anda vajalikku teavet õhusõiduki jätkuva lennukõlblikkuse tagamiseks;
- d) säilitama punkti 21.A.139 alapunktis c, punkti 21.A.145 alapunktis b, punkti 21.A.145 alapunktis c, punkti 21.A.239 alapunktis c, punkti 21.A.245 alapunktis a või punkti 21.A.245 alapunkti e alapunktis 1 osutatud andmeid järgmisi ülesandeid täitva personali pädevuse ja kvalifikatsiooni kohta:
1. projekteerimine või tootmine;
 2. sõltumatu kontrolli teostamine asjaomase organisatsiooni asjakohastele nõuetele vastavuse üle;
 3. ohutusjuhtimine;
- e) arvestuse pidamine töötajate volituste kohta, kui nad võtavad tööle töötajaid, kes:
1. kasutavad sertifitseeritud organisatsiooni õigusi vastavalt punktidele 21.A.163 ja/või 21.A.263 (vastavalt vajadusele);
 2. täidavad sõltumatut funktsiooni, et jälgida organisatsiooni vastavust punkti 21.A.139 alapunkti e ja/või punkti 21.A.239 alapunkti e (vastavalt vajadusele) asjakohastele nõuetele;
 3. täidavad nõuetele vastavuse tõendamiseks seotud sõltumatu kontrolli funktsiooni vastavalt punkti 21.A.239 alapunkti d alapunktile 2.“;
- 5) lisatakse punkt 21.A.9:

„21.A.9 Juurdepääs ja kontrollimine

Iga füüsiline või juriidiline isik, kellel on tüübisertifikaat, piiratud tüübisertifikaat, täiendav tüübisertifikaat, ETSO luba, konstruktsioonimuudatuse või remondiprojekti kinnitus, lennukõlblikkussertifikaat, mürasertifikaat, lennuluuba, projekteerimisorganisatsiooni sertifikaat, tootjaorganisatsiooni sertifikaat või heakskiidukiri või kes on seda taotlenud käesoleva määruse alusel, peab tegema järgmist:

- a) andma pädevale asutusele juurdepääsu kõikidele rajatistele, toodetele, osadele ja seadmetele, dokumentidele, teabele, andmetele, protsessidele, menetlustele või muule materjalile, et võimaldada läbi vaadata aruandeid, teha ülevaatusi või vastavalt vajadusele läbi viia või jälgida katselende ja maapealseid katseid, mille eesmärk on kontrollida organisatsiooni esmast ja jätkuvat vastavust määruse (EL) 2018/1139 ning selle delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide kohaldatavatele nõuetele;
 - b) võtma meetmeid, et tagada pädevale asutusele alapunkti a kohane juurdepääs ka asjaomase füüsilise või juriidilise isiku partneritele, tarnijatele ja alltöövõtjatele.“;
- 6) punkti 21.A.44 alapunkt a asendatakse järgmisega:
- „a) võtab endale punktides 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.5, 21.A.6, 21.A.7, 21.A.9, 21.A.62 ja 21.A.65 sätestatud kohustused ning jätkab selleks punkti 21.A.13 kohaste kõlblikkusnõuete täitmist;“;

- 7) punkt 21.A.47 asendatakse järgmisega:

„21.A.47 Ülekandmine

Abijõuseadme tüübisertifikaadi või piiratud tüübisertifikaadi või ETSO loa võib üle anda üksnes füüsilisele või juriidilisele isikule, kes on suuteline täitma punktis 21.A.44 sätestatud kohustusi ja on sel eesmärgil tõendanud oma pädevust vastavalt punktile 21.A.14.“;

- 8) punkti 21.A.109 alapunkt a asendatakse järgmisega:

„a) võtab endale punktides 21.A.4, 21.A.5, 21.A.6, 21.A.7, 21.A.9 ja 21.A.108 ettenähtud kohustused;“;

- 9) punkti 21.A.118A alapunkti a alapunkt 1 asendatakse järgmisega:

„1. punktides 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.5, 21.A.6, 21.A.7, 21.A.9 ja 21.A.120B sätestatud kohustused;“;

- 10) lisatakse punkt 21.A.124A:

„21.A.124.A Nõuete täitmise meetodid

- a) Käesoleva määruse nõuetele vastavuse tagamiseks võib organisatsioon kasutada ka nõuete täitmise alternatiivseid meetodeid.
- b) Kui organisatsioon soovib kasutada nõuete täitmise alternatiivset meetodit, peab ta enne selle kasutamist esitama pädevale asutusele asjaomase meetodi täieliku kirjelduse. Kirjeldus sisaldab kõiki asjakohaseid muudatusi käsiraamatutes või protseduurides ning selgitust, kuidas saavutatakse vastavus käesoleva määruse nõuetele.

Organisatsioon võib selliseid nõuete täitmise alternatiivseid meetodeid rakendada pärast nende heakskiitmist pädeva asutuse poolt.“;

- 11) punkti 21.A.125A pealkiri asendatakse järgmisega:

„21.A.125A Heakskiidukirja väljaandmine“

- 12) punkt 21.A.125B asendatakse järgmisega:

„21.A.125B Puudused ja tähelepanekud

- a) Pärast seda, kui heakskiidukirja omanik on saanud punkti 21.B.125 kohase teate puuduste kohta, peab ta tegema järgmist:
1. määrama kindlaks nõuetele mittevastavuse algpõhjus(ed) ja nõuetele mittevastavust soodustava(d) teguri(d);
 2. töötama välja parandusmeetmete kava;
 3. tõendama parandusmeetmete rakendamist pädevat asutust rahuldaval viisil.
- b) Alapunktis a osutatud meetmeid tuleb rakendada selle pädeva asutusega punkti 21.B.125 kohaselt kokku lepitud ajavahemiku jooksul.
- c) Heakskiidukirja omanik võtab nõuetekohaselt arvesse punkti 21.B.125 alapunkti e kohaselt saadud tähelepanekuid. Organisatsioon registreerib nende tähelepanekute kohta tehtud otsused.“;

- 13) punkt 21.A.125C asendatakse järgmisega:

„21.A.125C Kehtivus ja selle jätkumine

- a) Heakskiidukiri antakse välja piiratud ajavahemikuks, mis ei ole pikem kui üks aasta. See kehtib juhul, kui organisatsioon vastab kõikidele järgmistele tingimustele:
1. asjaomane tootjaorganisatsioon peab jätkuvalt vastama käesolevas lisas sätestatud kohaldatavatele nõuetele;
 2. asjaomane tootjaorganisatsioon või mõni tema partneritest, tarnijatest või alltöövõtjatest kinnitab, et pädev asutus võib korraldada kontrollimisi vastavalt punktile 21.A.9;

3. tootjaorganisatsioon saab esitada pädevale asutusele tõendid selle kohta, et tal on piisav kontroll heakskiidukirja alusel toodete, osade ja seadmete tootmise üle;
 4. pädev asutus ei ole heakskiidukirja punkti 21.B.65 alusel kehtetuks tunnistanud, tootjaorganisatsioon ei ole sellest loobunud ja selle kehtivusaeg ei ole lõppenud.
- b) Kui heakskiidukirjast loobutakse, see kehtetuks tunnistatakse või selle kehtivusaeg lõpeb, tagastatakse heakskiidukiri pädevale asutusele.“;
- 14) punkti 21.A.126 alapunkti b muudetakse järgmiselt:
- a) punkt 5 asendatakse järgmisega:

„5. tüübiprojektile või tootmisspetsifikaatidele mittevastavuse tõttu kõrvale jäetud materjalid ja osad, mille paigaldamine valmistootes on kaalumisel, peavad läbima kinnitatud tehnilise ja tootmiskontrolli menetluse. Selle menetluse käigus töökorras olevaks tunnistatud materjalid ja osad tuleb nõuetekohaselt märgistada ja kui neid on vaja muuta või parandada, tuleb neid uuesti kontrollida. Selle menetlusega tagasi lükatud materjalid ja osad märgistatakse ja hävitatakse selle tagamiseks, et neid valmistootele ei lisata.“;
 - b) alapunkt 6 jäetakse välja;
- 15) punkti 21.A.129 muudetakse järgmiselt:
- a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„21.A.129 Tootjaorganisatsioonikohustused“;
 - b) alapunkt e asendatakse järgmisega:

„e) vastab käesoleva jao A alajao nõuetele.“;
 - c) alapunkt f jäetakse välja;
- 16) lisatakse punkt 21.A.134A:
- „21.A.134A Nõuete täitmise meetodid**
- a) Käesoleva määruse nõuetele vastavuse tagamiseks võib organisatsioon kasutada ka nõuete täitmise alternatiivseid meetodeid.
 - b) Kui organisatsioon soovib kasutada nõuete täitmise alternatiivset meetodit, peab ta enne selle kasutamist esitama pädevale asutusele asjaomase meetodi täieliku kirjelduse. Kirjeldus sisaldab kõiki asjakohaseid muudatusi käsiraamatutes või protseduurides ning selgitust, kuidas saavutatakse vastavus käesoleva määruse nõuetele.
- Organisatsioon võib selliseid nõuete täitmise alternatiivseid meetodeid rakendada pärast nende heakskiitmist pädeva asutuse poolt.“;
- 17) punkti 21.A.135 pealkiri asendatakse järgmisega:
- „21.A.135 Tootjaorganisatsiooni sertifikaadi väljaandmine“;**
- 18) punkt 21.A.139 asendatakse järgmisega:
- „21.A.139 Tootmisjuhtimissüsteem**
- a) Tootjaorganisatsioon kehtestab tootmisjuhtimissüsteemi, mis hõlmab ohutusjuhtimist ja kvaliteedijuhtimist ning millel on kogu organisatsioonis selgelt kindlaksmääratud vastutus ja vastutusahelad, ning rakendab ja haldab seda.
 - b) Tootmisjuhtimissüsteemi suhtes kohaldatakse järgmist:
 1. see peab vastama organisatsiooni suurusele ning tema tegevuse laadile ja keerukusele, võttes arvesse asjaomase tegevusega kaasnevaid ohte ja olemuslikke riske;
 2. selle kehtestamine, rakendamine ja haldamine peab toimuma punkti 21.A.145 alapunkti c alapunkti 1 kohaselt ametisse nimetatud ühe juhi otseses alluvuses.

- c) Tootjaorganisatsioon peab tootmisjuhtimissüsteemi ohutusjuhtimise raames tegema järgmist:
1. kehtestama ohutuspoliitika ja vastavad asjakohased ohutuseesmärgid ning neid rakendama ja haldama;
 2. määrama punkti 21.A.145 alapunkti c alapunkti 2 kohaselt ametisse peamised ohutustöötajad;
 3. kehtestama, rakendama ja haldama ohutusriskide juhtimise protsessi, et teha kindlaks lennutegevusega kaasnevad ohud, neid hinnata ja juhtida nendega seotud riske, sealhulgas võtta meetmeid riskide maandamiseks ja nende meetmete tõhususe kontrollimiseks;
 4. kehtestama, rakendama ja haldama ohutuse tagamise protsessi, mis muu hulgas hõlmab järgmist:
 - i) organisatsiooni ohutustaseme mõõtmine ja kontrollimine;
 - ii) muudatuste haldamine vastavalt punktile 21.A.147;
 - iii) ohutusjuhtimise järjepideva täiustamise põhimõtted;
 5. edendama organisatsioonis ohutust, tehes selleks järgmist:
 - i) koolitades ja harides;
 - ii) vahetades teavet;
 6. kehtestama lennuohutust mõjutavatest juhtumitest teatamise süsteemi vastavalt punktile 21.A.3A, et aidata järjepidevalt suurendada ohutust.
- d) Tootjaorganisatsioon peab tootmisjuhtimissüsteemi kvaliteedijuhtimise raames tegema järgmist:
1. tagama, et iga organisatsiooni või selle partnerite toodetud või teiste isikute tarnitud või allhanke korras saadud toode, osa või seade vastab kohaldatavatele projekteerimisandmetele ja on kõlblik ohutuks kasutamiseks, ning seega saab organisatsioon kasutada punktis 21.A.163 sätestatud õigusi;
 2. vastavalt vajadusele kehtestama, rakendama ja haldama heakskiitmise raames kontrollimenetlusi, mis on seotud järgmisega:
 - i) dokumentide väljaandmine, heakskiitmine või muutmine;
 - ii) auditid ja kontrollid müüjate ja alltoövõtjate hindamiseks;
 - iii) selle kontrollimine, et vastuvõetavad tooted, osad, materjalid ja seadmed, sealhulgas toodete ostjate tarnitud uued või kasutatud artiklid, vastavad kohaldatavatele projekteerimisandmetele;
 - iv) identifitseerimine ja jälgitavus;
 - v) tootmisprotsessid;
 - vi) ülevaatus ja katsetamine, sealhulgas tootmisega seotud katselelennud;
 - vii) töövahendite, rakiste ja katseaparatuuri kalibreerimine;
 - viii) selliste osade kontrollimine, mis ei vasta nõuetele;
 - ix) lennukõlblikkuse kooskõlastamine projektikinnituse taotleja või omanikuga;
 - x) andmete täiendamine ja säilitamine;
 - xi) personali pädevus ja kvalifikatsioon;
 - xii) lennukõlblikkust tõendavate käitamisdokumentide väljaandmine;
 - xiii) käitlemine, ladustamine ja pakendamine;
 - xiv) kvaliteedialased siseauditid ja nendest tulenevad parandusmeetmed;
 - xv) sertifikaadi tingimuste kohaselt tehtud töö mõnes muus kui heakskiidetud kohas;
 - xvi) pärast toodangu valmimist, kuid enne üleandmist tehtud töö, mille eesmärk on säilitada õhusõiduk ohutuks kasutamiseks kõlblikuna;
 - xvii) lennuloa väljaandmine ja sellega seotud lennutingimuste kinnitamine.
 3. lisama kriitiliste osade kontrollimenetlusi käsitlevad erisätted.

- e) Tootjaorganisatsioon kehtestab tootmisjuhtimissüsteemi osana sõltumatu järelevalvefunktsiooni, et kontrollida organisatsiooni vastavust käesoleva lisa asjakohastele nõuetele, vastavust tootmisjuhtimissüsteemi nõuetele ja selle süsteemi asjakohasust. Kontrollimine hõlmab süsteemi tagasiside andmiseks punkti 21.A.145 alapunkti c alapunktis 2 osutatud isikule või isikute rühmale ja punkti 21.A.145 alapunkti c alapunktis 1 osutatud juhatajale, et tagada vajaduse korral parandusmeetmete rakendamine.
- f) Kui tootjaorganisatsioonil on määruse (EL) 2018/1139 kohaldamisalas üks või mitu täiendavat organisatsiooni sertifikaati, võib kõnealuse tootmisjuhtimissüsteemi ühendada täiendava sertifikaadi (sertifikaatide) alusel nõutava juhtimissüsteemiga.“;

19) punkti 21.A.143 muudetakse järgmiselt:

- a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„21.A.143 Tootjaorganisatsiooni käsiraamat“;

- b) alapunkti a muudetakse järgmiselt:

- i) sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„a) Tootjaorganisatsioon kehtestab tootjaorganisatsiooni käsiraamatu, milles antakse otse või ristviite kaudu järgmist punktis 21.A.139 kirjeldatud tootmisjuhtimissüsteemiga seotud teavet, ja haldab seda:“;

- ii) alapunkt 11 asendatakse järgmisega:

„11. punkti 21.A.139 alapunktis c nimetatud tootmisjuhtimissüsteemi ja sellega seotud poliitika, protseduuride ning protsesside kirjeldus;“;

- iii) alapunkt 12 asendatakse järgmisega:

„12. punkti 21.A.139 alapunkti d alapunktis 1 osutatud allhankepartnerite loetelu;“;

- c) alapunkt b asendatakse järgmisega:

„b) Hooldusorganisatsiooni käsiraamatu esimese versiooni peab heaks kiitma pädev asutus.“;

- d) lisatakse punkt c:

„c) Hooldusorganisatsiooni käsiraamatut muudetakse vastavalt vajadusele, et tagada organisatsiooni ajakohane kirjeldus. Muudatuste koopiad esitatakse pädevale asutusele.“;

20) punkt 21.A.145 asendatakse järgmisega:

„21.A.145 Ressursid

Tootjaorganisatsioon peab tõendama, et:

- a) tegevuskohad, töötingimused, seadmed ja töövahendid, protsessid ja nendega seotud materjalid, töötajate arv ja pädevus ning üldine korraldus on punktis 21.A.165 nimetatud kohustuste täitmiseks piisavad;
- b) kõikide lennukõlblikkuse ja keskkonnakaitsega seotud vajalike andmete seisukohast:
 1. tootjaorganisatsiooni valduses on kõik andmed, mida ta vajab kohaldatavatele projekteerimisandmetele vastavuse kindlakstegemiseks. Sellised andmed võivad pärineda ametilt ja tüübisertifikaadi, piiratud tüübisertifikaadi või kinnitatud projekti omanikult või taotlejalt ning need võivad sisaldada keskkonnakaitse-nõuetest tehtud erandeid;
 2. tootjaorganisatsioon on kehtestanud menetluse selle tagamiseks, et lennukõlblikkus- ja keskkonnakaitseandmed on nõuetekohaselt lisatud tema tootmisandmetele;
 3. selliseid andmeid ajakohastatakse ja need tehakse kättesaadavaks kõikidele töötajatele, kellel on vaja oma ülesannete täitmiseks neile juurde pääseda;

c) juhtkonna ja töötajate seisukohast:

1. tootjaorganisatsioon on määranud tegevjuhi, kes on volitatud tagama, et kogu tootmine toimub organisatsioonis nõutud standardite kohaselt ning et tootjaorganisatsioon vastab pidevalt punktis 21.A.139 osutatud tootmisjuhtimissüsteemi nõuetele ning punktis 21.A.143 osutatud käsiraamatus kindlaks määratud andmetele ja protseduuridele;
2. tegevjuht on nimetanud isiku või isikute rühma tagamaks, et organisatsioon vastab käesoleva lisa nõuetele, ning määranud nende pädevuse ulatuse. Selline isik või isikute rühm allub vastutavale juhile ja tal/neil on otsene juurdepääs vastutavale juhile. Nimetatud isikul või isikute rühmal on oma ülesannete täitmiseks vajalikud teadmised, taust ja kogemused;
3. iga tasandi töötajatele on antud asjakohased volitused neile pandud kohustuste täitmiseks ning tootjaorganisatsioonis kooskõlastatakse täielikult ja tulemuslikult lennukõlblikkus- ja keskkonnakaitseandmetega seotud küsimusi.

d) volitatud lennundustehniliste töötajate seisukohast, kelle tootjaorganisatsioon on volitanud allkirjastama punkti 21.A.163 kohaselt väljaantud dokumente sertifikaadi kohaldamisalas ja tingimustel:

1. neil on oma ülesannete täitmiseks vajalikud teadmised, taust (sealhulgas muud ülesanded organisatsioonis) ja kogemused;
2. neile antakse tõendid nende volituste ulatuse kohta.“;

21) punkt 21.A.147 asendatakse järgmisega:

„21.A.147 Tootmisjuhtimissüsteemi muudatused

Pärast tootjaorganisatsiooni sertifikaadi väljaandmist võib kõiki tootmisjuhtimissüsteemis tehtavad muudatusi, mis on olulised toote, osa või seadme nõuetele vastavuse tõendamise või lennukõlblikkuse ja keskkonnakaitse näitajate seisukohast, rakendada alles pärast seda, kui pädev asutus on need heaks kiitnud. Tootjaorganisatsioon esitab pädevale asutusele sertifikaadi taotluse, tõendades, et ta vastab jätkuvalt käesoleva lisa nõuetele.“;

22) punkt 21.A.157 jäetakse välja;

23) punkt 21.A.158 asendatakse järgmisega:

„21.A.158 Puudused ja tähelepanekud

a) Tootjaorganisatsioon peab pärast puudusi käsitleva teate saamist vastavalt punktile 21.B.225 tegema järgmist:

1. määrama kindlaks nõuetele mittevastavuse algpõhjus(ed) ja nõuetele mittevastavust soodustava(d) teguri(d);
2. töötama välja parandusmeetmete kava;
3. tõendama parandusmeetmete rakendamist pädevat asutust rahuldaval viisil.

b) Alapunktis a osutatud meetmeid tuleb rakendada selle pädeva asutusega punkti 21.B.225 kohaselt kokku lepitud ajavahemiku jooksul.

c) Tootjaorganisatsiooni sertifikaadi omanik võtab nõuetekohaselt arvesse punkti 21.B.225 alapunkti e kohaselt saadud tähelepanekuid. Organisatsioon registreerib nende tähelepanekute kohta tehtud otsused.“;

24) punkt 21.A.159 asendatakse järgmisega:

„21.A.159 Kehtivus ja selle jätkumine

a) Tootjaorganisatsiooni sertifikaat antakse välja määramata ajaks. See kehtib juhul, kui tootjaorganisatsioon vastab kõikidele järgmistele tingimustele:

1. ta vastab jätkuvalt määruse (EL) 2018/1139 ning selle delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide kohaldatavatele nõuetele;

2. tootjaorganisatsioon või mõni tema partneritest, tarnijatest või alltöövõtjatest lubab pädeval asutusel korraldada kontrollimisi vastavalt punktile 21.A.9 või
 3. tootjaorganisatsioon saab esitada pädevale asutusele tõendid selle kohta, et tal on piisav kontroll sertifikaadiga hõlmatud toodete, osade ja seadmete tootmise üle;
 4. pädev asutus ei ole tootjaorganisatsiooni sertifikaati punkti 21.B.65 alusel kehtetuks tunnistanud ega tootjaorganisatsioon sellest loobunud.
- b) Kui tootjaorganisatsiooni sertifikaadist loobutakse või see kehtetuks tunnistatakse, tagastatakse sertifikaat pädevale asutusele.“;
- 25) punkti 21.A.165 muudetakse järgmiselt:
- a) alapunktid d–h asendatakse järgmisega:
 - „d) annab tüübisertifikaadi või mõne muu kinnitatud projekti omanikule abi toodetud toodete, osade või seadmetega seotud jätkuva lennukõlblikkuse meetmete võtmisel;
 - e) kui tootjaorganisatsiooni sertifikaadi omanik kavatab sertifikaadi tingimuste kohaselt välja anda hooldustõendi, teeb ta enne asjaomase tõendi väljaandmist kindlaks, et iga tervikõhusõidukit on nõuetekohaselt hooldatud ja see on kõlblik ohutuks kasutamiseks;
 - f) määrab vajaduse korral punkti 21.A.163 alapunktis e sätestatud õiguse alusel kindlaks lennuloa väljaandmise tingimused;
 - g) teeb vajaduse korral punkti 21.A.163 alapunktis e sätestatud õiguse alusel kindlaks vastavuse punkti 21.A.711 alapunktidele c ja e enne lennuloa väljaandmist õhusõidukile;
 - h) vastab käesoleva jao A alajao nõuetele.“;
 - b) punktid i, j ja k jäetakse välja;
- 26) punkt 21.A.180 jäetakse välja;
- 27) punkti 21.A.181 alapunkti a muudetakse järgmiselt:
- a) sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:
 - „a) Lennukõlblikkussertifikaat antakse välja määramata ajaks. See kehtib juhul, kui sertifikaadi omanik vastab kõikidele järgmistele tingimustele:“;
 - b) alapunkt 1 asendatakse järgmisega:
 - „1. õhusõiduk vastab jätkuvalt kohaldatavatele tüübiprojekti- ja jätkuva lennukõlblikkuse nõuetele; ning“;
 - c) alapunkt 4 asendatakse järgmisega:
 - „4. pädev asutus ei ole sertifikaati punkti 21.B.65 alusel kehtetuks tunnistanud ega sertifikaadi omanik sellest loobunud.“;
- 28) punkt 21.A.210 jäetakse välja;
- 29) punkti 21.A.211 alapunkti a muudetakse järgmiselt:
- a) sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:
 - „a) Mürasertifikaat antakse välja määramata ajaks. See kehtib juhul, kui sertifikaadi omanik vastab kõikidele järgmistele tingimustele:“;
 - b) alapunkti a alapunkt 1 asendatakse järgmisega:
 - „1. õhusõiduk vastab jätkuvalt kohaldatavatele tüübiprojekti- ja jätkuva lennukõlblikkuse nõuetele; ning“;
 - c) alapunkt 4 asendatakse järgmisega:
 - „4. pädev asutus ei ole sertifikaati punkti 21.B.65 alusel kehtetuks tunnistanud ega sertifikaadi omanik sellest loobunud.“;

30) punkt 21.A.239 asendatakse järgmisega:

„21.A.239 Projektijuhtimissüsteem

- a) Projekteerimisorganisatsioon kehtestab projektijuhtimissüsteemi, mis hõlmab ohutusjuhtimist ja kvaliteedi tagamist ning millel on kogu organisatsioonis selgelt kindlaksmääratud vastutus ja vastutusahelad, ning rakendab ja haldab seda.
- b) Projektijuhtimissüsteem peab vastama järgmistele nõuetele:
1. vastama organisatsiooni suurusele ning tema tegevuse laadile ja keerukusele, võttes arvesse selle tegevusega kaasnevaid ohte ja olemuslikke riske;
 2. selle kehtestamine, rakendamine ja haldamine toimub punkti 21.A.245 alapunkti a kohaselt ametisse nimetatud ühe juhi vastutusel.
- c) Projekteerimisorganisatsioon peab projektijuhtimissüsteemi ohutusjuhtimise raames tegema järgmist:
1. kehtestama ohutuspoliitika ja vastavad asjakohased ohutuseesmärgid ning neid rakendama ja haldama;
 2. määrama vastavalt punkti 21.A.245 alapunktile b ametisse olulised ohutustöötajad;
 3. kehtestama, rakendama ja haldama ohutusriskide juhtimise protsessi, mis muu hulgas hõlmab lennuohutust mõjutavate ohtude kindlakstegemist, asjaomaste riskide hindamist ja juhtimist ning riskimaandusmeetmete võtmist ja nende tõhususe kontrollimist;
 4. kehtestama, rakendama ja haldama ohutuse tagamise protsessi, mis hõlmab järgmist:
 - i) organisatsiooni ohutustaseme mõõtmine ja kontrollimine;
 - ii) muudatuste haldamine vastavalt punkti 21.A.243 alapunktile c ja punktile 21.A.247;
 - iii) ohutusjuhtimise järjepideva täiustamise põhimõtted;
 5. edendama organisatsioonis ohutust, tehes selleks järgmist:
 - i) koolitades ja harides;
 - ii) vahetades teavet;
 6. kehtestama lennuohutust mõjutavatest juhtumitest teatamise süsteemi vastavalt punktile 21.A.3A, et aidata järjepidevalt suurendada ohutust.
- d) Projekteerimisorganisatsioon peab projektijuhtimissüsteemi kvaliteedi tagamise raames tegema järgmist:
1. kehtestama süsteemi sertifikaadi tingimustega hõlmatud toodete, osade ja seadmete konstruktsiooni, konstruktsioonimuudatuste ja remonditööde kontrollimiseks ja järelevalveks ning seda rakendama ja haldama; see süsteem peab:
 - i) sisaldama lennukõlblikkuse funktsiooni, millega tagatakse, et toodete, osade ja seadmete konstruktsioon või nende konstruktsioonimuudatused ja remonditööd vastavad kohaldatavale tüübisertifitseerimise alusele, kohaldatavale käitussobivuse andmete sertifitseerimise alusele ja keskkonnakaitse nõuetele ning
 - ii) tagama, et projekteerimisorganisatsioon täidab nõuetekohaselt oma ülesandeid kooskõlas käesoleva lisaga ja punkti 21.A.251 kohaselt välja antud sertifitseerimistingimustega;
 2. tagama, et kehtestatakse sõltumatu kontrollifunktsioon, mille alusel projekteerimisorganisatsioon tõendab vastavust lennukõlblikkuse, käitussobivuse andmete ja keskkonnakaitse suhtes kohaldatavatele nõuetele, ning et seda funktsiooni rakendatakse ja hallatakse;
 3. täpsustama, mil viisil kindlustab projektijuhtimissüsteem partnerite või alltöövõtjate projekteeritud osade või seadmete või nende täidetavate ülesannete vastuvõetavuse vastavalt kirjalike menetlustega kehtestatud meetoditele.

- e) Tootjaorganisatsioon kehtestab projektijuhtimissüsteemi osana sõltumatu järelevalvefunktsiooni, et kontrollida organisatsiooni vastavust käesoleva lisa asjakohastele nõuetele, vastavust projektijuhtimissüsteemi nõuetele ja selle süsteemi asjakohasust. Kontrollimine hõlmab süsteemi tagasiside andmiseks punkti 21.A.245 alapunktis b osutatud isikule või isikute rühmale ja punkti 21.A.245 alapunktis a osutatud juhile, et tagada vajaduse korral parandusmeetmete rakendamine.
- f) Kui projekteerimisorganisatsioonil on määruse (EL) 2018/1139 kohaldamisalas üks või mitu täiendavat organisatsiooni sertifikaati, võib projektijuhtimissüsteemi ühendada täiendava sertifikaadi (täiendavate sertifikaatide) alusel nõutava juhtimissüsteemiga.“;

31) punkt 21.A.243 asendatakse järgmisega:

„21.A.243 Käsiraamat

- a) Projekteerimisorganisatsioon koostab projekteerimisjuhtimissüsteemi osana käsiraamatu, milles kirjeldatakse otse või ristviidete kaudu organisatsiooni, selle asjakohaseid tegevuspõhimõtteid, protsesse ja protseduure, projekteerimistööde liiki ning selliste toodete, osade ja seadmete kategooriaid, mille jaoks projekteerimisorganisatsioonil on projekteerimisorganisatsiooni sertifikaat, nagu on kindlaks määratud punkti 21.A.251 kohaselt välja antud sertifitseerimistingimustes, ning vajaduse korral liideseid tema partnerite või alltöövõtjatega ja nende üle kontrolli teostamist.

Katselendude tegemise korral tuleb koostada ka katselennutegevuse käsiraamat, milles määratakse kindlaks organisatsiooni katselennupoliitika ja -protseduurid ning esitada see ametile. Katselennutegevuse käsiraamat peab sisaldama järgmist:

1. organisatsiooni poolt katselendude suhtes kohaldatavate protsesside kirjeldus, sealhulgas organisatsiooni osalemine lennuloa väljaandmise protsessis;
 2. meeskonna värbamise poliitika, sealhulgas meeskonna koosseis, pädevus, ajakohasus ja vajaduse korral lennuaja piirangud kooskõlas XII liitega;
 3. muude isikute kui meeskonnaliikmete veo protseduur ja katselennukoolituse protseduur (kui seda kohaldatakse);
 4. riski- ja ohutusjuhtimise poliitika ning sellega seotud meetodika;
 5. kohustusliku pardavarustuse hulka kuuluvate mõõteriistade ja seadmete kindlaksmääramise protseduurid;
 6. katselennuks vajalike dokumentide nimekiri.
- b) Kui mõne osa või seadme või toodetes tehtavate muudatuste projekteerijaks on partnerorganisatsioonid või alltöövõtjad, peab käsiraamat sisaldama ka aruannet selle kohta, kuidas suudab projekteerimisorganisatsioon tagada kõikide osade ja seadmete vastavuse punkti 21.A.239 alapunkti b alapunkti 2 nõuetele, ning otse või ristviidete kaudu kirjeldusi ja teavet nende partnerite või alltöövõtjate projekteerimistegevuse ja organisatsiooni kohta niivõrd, kuivõrd see on asjaomase deklaratsiooni esitamiseks vajalik.
 - c) Käsiraamatut muudetakse vastavalt vajadusele, et säilitada organisatsiooni ajakohane kirjeldus, ja muudatuste koopiad esitatakse ametile.
 - d) Projekteerimisorganisatsioon koostab aruande juhtkonna ja muude asjaomases organisatsioonis lennukõlblikkust, käitussobivuse andmeid ja keskkonnakaitseküsimusi mõjutavate otsuste tegemise eest vastutavate isikute kvalifikatsiooni ja kogemuste kohta, ning haldab seda. Ta esitab selle aruande pädevale asutusele.“;

32) punkt 21.A.245 asendatakse järgmisega:

„21.A.245 Ressursid

- a) Organisatsioon määrab projekteerimisorganisatsiooni juhi, kelle ülesanne on tagada, et organisatsioonis viiakse kõik projekteerimistoimingud läbi nõutavate standardite kohaselt ning et projekteerimisorganisatsioon järgib pidevalt punktis 21.A.239 osutatud projektijuhtimissüsteemi nõudeid ja punktis 21.A.243 osutatud käsiraamatus sätestatud menetlusi.
- b) Projekteerimisorganisatsiooni juht nimetab järgmised isikud ja täpsustab nende volituste ulatuse:
 1. lennukõlblikkuse funktsiooni juht;

2. sõltumatu järelevalvefunktsiooni juht;
 3. mis tahes muu isik või isikute rühm, kes on kohustatud tagama organisatsiooni vastavuse käesoleva lisa nõuetele, sõltuvalt organisatsiooni suurusest ning selle tegevuse laadist ja keerukusest.
- c) Erandina punkti 21.A.245 alapunkti b alapunktist 1 võib punkti 21.A.239 alapunkti d alapunkti 1 alapunktis i osutatud lennukõlblikkusfunktsiooni täita projekteerimisorganisatsiooni juhi otsese järelevalve all ühel järgmistest juhtudest:
1. projekteerimisorganisatsiooni tegevuse või töö ulatus, mis on kindlaks määratud punkti 21.A.251 kohaselt välja antud sertifikaadi tingimustes, piirdub väikeste muudatuste ja/või väiksemate remonditöödega;
 2. piiratud aja jooksul, kui projekteerimisorganisatsiooni lennukõlblikkusfunktsiooni juhti ei ole määratud ja selle funktsiooni täitmine projekteerimisorganisatsiooni juhi otsese järelevalve all on kooskõlas organisatsiooni tegevuse ulatuse ja tasemega.
- d) Alapunkti b kohaselt nimetatud isik või isikute rühm peab vastama järgmistele nõuetele:
1. olema vastutav projekteerimisorganisatsiooni juhi ees ja omama talle otsest juurdepääsu;
 2. tal/neil peavad olema ülesannete täitmiseks vajalikud teadmised, taust ja kogemused;
- e) Projekteerimisorganisatsioon tagab, et:
1. kõikide tehniliste osakondade personal on piisavalt suur ja küllaldase kogemusega ning töötajatele on antud neile pandud kohustuste täitmiseks asjakohased volitused, tööruumid, seadmed ja rajatised, mis võimaldavad neil saavutada toote lennukõlblikkuse, käitussobivuse andmete ja keskkonnakaitsega seotud eesmärgid;
 2. osakondadevaheline ja osakonnasisene lennukõlblikkuse, käitussobivuse ja keskkonnakaitsega seotud tegevus on täielikult ja tõhusalt kooskõlastatud.“;
- 33) punkt 21.A.247 asendatakse järgmisega:

„21.A.247 Projektijuhtimissüsteemi muudatused

Pärast projekteerimisorganisatsiooni sertifikaadi väljaandmist võib kõiki projektijuhtimissüsteemis tehtavaid muudatusi, mis on olulised toote, osa või seadme nõuetele vastavuse tõendamise või lennukõlblikkuse, käitussobivuse ja keskkonnakaitse seisukohast, rakendada alles pärast seda, kui amet on need heaks kiitnud. Projektee-
rimisorganisatsioon esitab ametile sertifikaadi taotluse, mis tõendab käsiraamatu kavandatud muudatuste põhjal, et ta vastab jätkuvalt käesoleva lisa nõuetele.“;

- 34) punkt 21.A.257 jäetakse välja;
- 35) punkt 21.A.258 asendatakse järgmisega:

„21.A.258 Puudused ja tähelepanekud

- a) Pärast punkti 21.B.433 kohase puudusi käsitleva teate saamist peab projekteerimisorganisatsiooni sertifikaadi omanik tegema järgmist:
1. määrama kindlaks nõuetele mittevastavuse algpõhjus(ed) ja nõuetele mittevastavust soodustava(d) teguri(d);
 2. kehtestama parandusmeetmete kava;
 3. tõendama parandusmeetmete rakendamist ametit rahuldaval viisil.
- b) Alapunktis a osutatud meetmeid tuleb rakendada ametiga punkti 21.B.433 kohaselt kokku lepitud ajavahemiku jooksul.
- c) Projekteerimisorganisatsiooni sertifikaadi omanik võtab nõuetekohaselt arvesse punkti 21.B.433 alapunkti e kohaselt saadud tähelepanekuid. Organisatsioon registreerib nende tähelepanekute kohta tehtud otsused.“;

36) punkt 21.A.259 asendatakse järgmisega:

„21.A.259 Kehtivus ja selle jätkumine

- a) Projekteerimisorganisatsiooni sertifikaat antakse välja määramata ajaks. See kehtib juhul, kui projekteerimisorganisatsioon vastab kõikidele järgmistele tingimustele:
1. asjaomane projekteerimisorganisatsioon vastab jätkuvalt määruse (EL) 2018/1139 ning selle delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide nõuetele, võttes arvesse käesoleva lisa punkti 21.B.433 sätteid, mis käsitlevad puuduste kõrvaldamist;
 2. projekteerimisorganisatsiooni sertifikaadi omanik või mõni tema partneritest või alltöövõtjatest kinnitab, et pädev asutus võib teha uuringuid vastavalt punktile 21.A.9;
 3. projekteerimisorganisatsioon saab esitada ametile tõendid selle kohta, et organisatsiooni projektijuhtimissüsteem tagab piisava kontrolli ja järelevalve sertifikaadiga hõlmatud toodete projekteerimise, remondi ja muudatuste üle;
 4. amet ei ole sertifikaati punkti 21.B.65 alusel kehtetuks tunnistanud ega sertifikaadi omanik sellest loobunud.
- b) Kui sertifikaadist loobutakse või see kehtetuks tunnistatakse, tagastatakse sertifikaat ametile.“;

37) punkti 21.A.263 alapunkti c sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„c) Projekteerimisorganisatsiooni sertifikaadi omanikul on ameti poolt punkti 21.A.251 alusel välja antud sertifikaadi tingimustes kindlaks määratud piires ja projektijuhtimissüsteemi asjakohaste menetluste kohaselt õigus“;

38) punkti 21.A.265 muudetakse järgmiselt:

a) alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) teeb kindlaks, et toodete konstruktsioon või selles tehtavad muudatused või remonditööd vastavad kohaldatavale tüübisertifitseerimisalusele, käitussobivuse andmete sertifitseerimise alusele ja keskkonnakaitse-nõuetele ning neil ei ole ohtlikke omadusi“;

b) alapunkt h asendatakse järgmisega:

„h) kinnitab sertifitseeritud projekteerimisorganisatsiooni sertifikaadi alusel ja ameti poolt sertifikaadi tingimustes kindlaks määratud õiguste piires välja antud andmeid ja teavet järgmise deklaratsiooniga: „Käesolevas dokumendis sisalduv tehniline teave on kinnitatud projekteerimisorganisatsiooni sertifikaadi nr EASA. 21J. [XXXX] alusel““;

c) lisatakse alapunkt i:

„i) vastab käesoleva jao A alajao nõuetele.“;

39) punkti 21.A.451 muudetakse järgmiselt:

a) alapunkti a alapunkti 1 alapunkt i asendatakse järgmisega:

„i) mis on ette nähtud punktidega 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4, 21.A.5, 21.A.6, 21.A.7, 21.A.9, 21.A.439, 21.A.441 ja 21.A.443“;

b) alapunkti b alapunkt 1 asendatakse järgmisega:

„1. võtma endale punktidega 21.A.4, 21.A.5 ja 21.A.7 ettenähtud kohustused ja“;

40) punkti 21.A.604 alapunkt a asendatakse järgmisega:

„a) erandina punktidest 21.A.9, 21.A.603, 21.A.610 ja 21.A.621 kohaldatakse järgmisi punkte: punktid 21.A.15, 21.A.20, 21.A.21, 21.A.31, 21.A.33, 21.A.44, 21.A.47, 21.B.75 ja 21.B.80. Tüübisertifikaadi asemel antakse vastavalt punktile 21.A.606 välja ETSO luba“;

41) punkti 21.A.609 muudetakse järgmiselt:

a) alapunkt b asendatakse järgmisega:

„b) koostab igale sellise artikli mudelile, mille jaoks ETSO luba on välja antud, ajakohase dokumentatsiooni, mis sisaldab kõiki tehnilisi ja punktile 21.A.5 vastavaid ajakohastatud andmeid, ning säilitab seda“;

b) alapunkt f asendatakse järgmisega:

„f) täidab punktide 21.A.3A, 21.A.3B, 21.A.4 ja 21.A.9 nõudeid;“;

42) punkt 21.A.615 jäetakse välja;

43) punkt 21.A.619 asendatakse järgmisega:

„21.A.619 Kehtivus ja selle jätkumine

a) ETSO luba antakse välja määramata ajaks. See kehtib juhul, kui loa omanik vastab kõikidele järgmistele tingimustele:

1. taotleja täidab jätkuvalt ETSO loa andmise ajal kehtestatud tingimusi;
2. ETSO loa omanik täidab jätkuvalt punktis 21.A.609 kindlaksmääratud kohustusi;
3. ETSO loa omanik või mõni tema partneritest, tarnijatest või alltöövõtjatest kinnitab, et pädev asutus võib korraldada kontrollimisi vastavalt punktile 21.A.9;
4. on tõendatud, et asjaomane ETSO artikkel ei too kasutamisel kaasa lubamatuid ohte;
5. pädev asutus ei ole ETSO luba punkti 21.B.65 alusel kehtetuks tunnistanud ega loa omanik sellest loobunud.

b) Loast loobumise või selle kehtetuks tunnistamise korral tuleb ETSO luba tagastada ametile“.

44) punkt 21.A.705 jäetakse välja;

45) punkti 21.A.711 pealkiri asendatakse järgmisega:

„21.A.711 Lennuloa väljaandmine“;

46) punkt 21.A.721 jäetakse välja;

47) punkti 21.A.723 alapunkt a asendatakse järgmisega:

„a) Lennuluba antakse välja kuni 12 kuuks ning see kehtib juhul, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

1. organisatsioon täidab jätkuvalt lennuloaga seotud tingimusi ja piiranguid, mis on sätestatud punkti 21.A.711 alapunktis e;
2. loa omanik või mõni tema partneritest, tarnijatest või alltöövõtjatest kinnitab, et pädev asutus võib korraldada kontrollimisi vastavalt punktile 21.A.9;
3. pädev asutus ei ole lennuluba punkti 21.B.65 alusel kehtetuks tunnistanud ega loa omanik sellest loobunud;
4. õhusõiduk jääb samasse registrisse.“;

48) punkt 21.A.729 jäetakse välja;

49) punkti 21.B.103 pealkiri asendatakse järgmisega:

„21.B.103 Tüübisertifikaadi või piiratud tüübisertifikaadi väljaandmine“;

50) punkti 21.B.107 pealkiri asendatakse järgmisega:

„21.B.107 Tüübisertifikaadi muutmise kinnituse väljaandmine“;

51) punkti 21.B.111 pealkiri asendatakse järgmisega:

„21.B.111 Täiendava tüübisertifikaadi väljaandmine“;

52) punkt 21.B.150 jäetakse välja;

53) punkt 21.B.260 jäetakse välja;

54) punkti 21.B.425 pealkiri asendatakse järgmisega:

„21.B.425 Mürasertifikaatide väljaandmine“;

55) punkti 21.B.453 pealkiri asendatakse järgmisega:

„21.B.453 Remondiprojekti kinnituse väljaandmine“;

56) punktid 21.B.430 ja 21.B.445 jäetakse välja;

57) jao B alajagu J asendatakse järgmisega:

„ALAJAGU J — PROJEKTEERIMISORGANISATSIOONI SERTIFIKAAT

21.B.430 Algne sertifitseerimismenetlus

- a) Projekteerimisorganisatsiooni sertifikaadi esmase väljaandmise taotluse saamisel kontrollib pädev asutus organisatsiooni vastavust kohaldatavatele nõuetele.
- b) Algne sertifitseerimisega seotud uurimise ajal korraldatakse vähemalt üks kohtumine projekteerimisorganisatsiooni juhiga, veendumaks, et see isik mõistab oma rolli ja vastutust.
- c) Pädev asutus registreerib kõik avastatud puudused, nende kõrvaldamiseks võetud meetmed ja soovitused projekteerimisorganisatsiooni sertifikaadi väljaandmiseks.
- d) Pädev asutus esitab taotlejale kirjaliku kinnituse kõikide kontrolli käigus avastatud puuduste kohta. Algne sertifitseerimise puhul tuleb kõik puudused enne projekteerimisorganisatsiooni sertifikaadi väljaandmist pädevat asutust rahuldaval viisil kõrvaldada.
- e) Kui pädev asutus on veendunud, et taotleja vastab kohaldatavatele nõuetele, annab ta välja projekteerimisorganisatsiooni sertifikaadi.
- f) Sertifikaadi viitenumber lisatakse projekteerimisorganisatsiooni sertifikaadile ameti täpsustatud viisil.
- g) Sertifikaat antakse välja määramata ajaks. Projekteerimisorganisatsiooni õigused ning sertifikaadiga hõlmatud tegevuse ulatus ja võimalikud piirangud (vastavalt vajadusele) määratakse kindlaks projekteerimisorganisatsiooni sertifikaadile lisatud sertifitseerimistingimustes.

21.B.431 Järelevalve põhimõtted

Pädev asutus kontrollib, kas sertifitseeritud organisatsioonid jätkuvalt täidavad kohaldatavaid nõudeid.

- a) Kontrollimine hõlmab järgmist:
 1. selle läbiviimist toetatakse dokumentidega, milles järelevalve eest vastutavatele töötajatele antakse juhiseid ülesannete täitmiseks;
 2. asjaomastele organisatsioonidele antakse teavet järelevalve tulemuste kohta;
 3. selle aluseks on hindamised, auditid ja ülevaatused ning vajaduse korral etteteatamata ülevaatused;
 4. kontrolli tulemusel saab pädev asutus vajalikud tõendid juhuks, kui on vaja võtta täiendavaid meetmeid, sealhulgas punkti 21.B.433 kohaseid meetmeid.
- b) Pädev asutus määrab varasema järelevalvetegevuse ning ohutusalaste prioriteetide alusel kindlaks alapunktis a sätestatud järelevalve ulatuse.
- c) Pädev asutus kogub ja töötleb mis tahes teavet, mida ta peab järelevalve tegemiseks vajalikuks.

21.B.432 Järelevalveprogramm

- a) Pädev asutus kehtestab järelevalveprogrammi, mis hõlmab punkti 21.B.431 alapunkti a nõuete täitmise kontrollimiseks vajalikku järelevalvetegevust, ja haldab seda.
- b) Järelevalveprogrammis võetakse arvesse organisatsiooni konkreetset olemust, tema tegevuse keerukust, varasema sertifitseerimise või järelevalvetegevuse või mõlema tulemusi ning seonduvate riskide analüüsi. Programm sisaldab iga järelevalve planeerimistsükli puhul järgmist:
 1. hindamised, auditid ja ülevaatused, sealhulgas vajaduse korral:

- i) juhtimissüsteemi hindamised ja protsessi auditid;
 - ii) organisatsiooni töövaldkonda kuuluvate toodete, osade ja seadmete projekteerimis- ja sertifitseerimis-tegevust esindaval valimil põhinevad tooteauditid;
 - iii) valimi koostamine tehtud töödest;
 - iv) etteteatamata ülevaatused;
2. projekteerimisorganisatsiooni juhtkonna ja pädeva asutuse vahelised kohtumised, et tagada mõlema pidev informeeritus kõikidest olulistest küsimustest.
- c) Järelevalve planeerimistsükli pikkus ei ületa 24 kuud.
- d) Olenemata alapunktist c võib järelevalve planeerimistsükli pikendada 36 kuuni, kui pädev asutus on kindlaks teinud, et eelnenud 24 kuu jooksul:
1. organisatsioon on tõendanud, et ta suudab tõhusalt kindlaks teha lennuohutust mõjutavaid ohte ja juhtida asjaomaseid riske;
 2. organisatsioon on pidevalt tõendanud vastavust punktile 21.A.247 ja tal on täielik kontroll kõikide projektijuhtimissüsteemis tehtavate muudatuste üle;
 3. ei ole avastatud esimese astme puudusi;
 4. kõik parandusmeetmed on rakendatud pädeva asutuse poolt heakskiidetud või pikendatud aja jooksul vastavalt punkti 21.B.433 alapunktile d.
- Olenemata alapunktist c võib järelevalve planeerimistsükli täiendavalt pikendada kuni 48 kuuni, kui organisatsioon on lisaks alapunkti d alapunktides 1–4 loetletule kehtestanud ja pädev asutus on heaks kiitnud tõhusa süsteemi pädevale asutusele organisatsiooni ohutustasemest ja vastavuskontrollist pidevaks aruandmiseks.
- e) Järelevalve planeerimistsükli võib lühendada, kui on olemas tõendid selle kohta, et organisatsiooni ohutustase on vähenenud.
- f) Järelevalveprogramm sisaldab kavandatud ning tulemuslikult toimunud hindamiste, auditite, ülevaate ja kohtumiste kuupäevi.
- g) Iga järelevalve planeerimistsükli lõppedes annab pädev asutus välja soovitus-aruande järelevalve jätkamise kohta, lähtudes järelevalve tulemustest.

21.B.433 Puudused ja parandusmeetmed; tähelepanekud

- a) Pädev asutus peab olema välja töötanud süsteemi puuduste analüüsimiseks ohutusalase tähtsuse seisukohast.
- b) Pädev asutus annab välja esimese astme puuduse teatise, kui avastatakse selline mittevastavus määruse (EL) 2018/1139 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide kohaldatavatele nõuetele, organisatsiooni protseduuridele ja käsiraamatutele või organisatsiooni sertifikaadile, sealhulgas sertifitseerimistingimustele, mis võib kaasa tuua kohaldatavate nõuete kontrollimatu eiramise ja põhjustada ohuolukorra.

Esimese astme puudused hõlmavad ka järgmist:

1. pädevale asutusele ei anta pärast kaht kirjalikku taotlust 21.A.9 kohaselt organisatsiooni tegevusruumidele tavalisel tööajal juurdepääsu;
 2. projekteerimisorganisatsioon on sertifikaadi saanud või selle kehtivust pikendanud kirjalike tõendite võltsimise teel;
 3. on mis tahes tõendeid eeskirjade eiramise või projekteerimisorganisatsiooni sertifikaadi pettuse eesmärgil kasutamise kohta;
 4. projekteerimisorganisatsiooni juhti ei ole vastavalt punkti 21.A.245 alapunktile a ametisse määratud.
- c) Pädev asutus annab välja teise astme puuduse teatise, kui avastatakse selline mittevastavus määruse (EL) 2018/1139 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide kohaldatavatele nõuetele, organisatsiooni protseduuridele ja käsiraamatutele või organisatsiooni sertifikaadile, sealhulgas sertifitseerimistingimustele, mida ei klassifitseerita esimese astme puuduseks.

d) Kui järelevalve käigus või muul viisil avastatakse puudus, teatab pädev asutus nimetatud puudusest kirjalikult organisatsioonile ning nõuab kindlakstehtud mittevastavuse kõrvaldamiseks parandusmeetmete võtmist, ilma et see piiraks määruse (EL) 2018/1139 ning selle alusel vastu võetud delegeeritud õigusaktidega ja rakendusaktidega ette nähtud täiendavate meetmete kohaldamist. Kui esimese astme puudus on otseselt seotud tootega, teavitab pädev asutus õhusõiduki registreerimisliikmesriigi pädevat asutust.

1. Mis tahes esimese astme puuduse korral teeb pädev asutus järgmist:

- i) annab organisatsioonile parandusmeetmete rakendamiseks tähtaja, mis vastab puuduse laadile ning ei tohi olla pikem kui 21 tööpäeva. See ajavahemik algab kuupäevast, mil organisatsioonile teatati puudusest kirjalikult ja nõuti kindlakstehtud mittevastavuse kõrvaldamiseks parandusmeetmete võtmist;
- ii) hindab organisatsiooni pakutud parandusmeetmete kava ja selle rakendamise korda ning kinnitab need, kui need on tema hinnangu kohaselt asjaomas(t)e mittevastavus(t)e kõrvaldamiseks piisavad;
- iii) kui organisatsioon ei esita vastuvõetavat parandusmeetmete kava või ei tee parandusmeetmeid pädeva asutuse poolt heaks kiidetud ajavahemiku jooksul, võtab viivitamata asjakohaseid meetmeid asjaomase organisatsiooni tegevuse keelamiseks või piiramiseks ning vajaduse korral võtab meetmeid projekteerimisorganisatsiooni sertifikaadi tühistamiseks või olenevalt esimese astme puuduse olulisusest, selle täielikuks või osaliseks piiramiseks või peatamiseks seni, kuni organisatsioon on edukalt rakendanud parandusmeetmed.

2. Mis tahes teise astme puuduse korral teeb pädev asutus järgmist:

- i) annab organisatsioonile parandusmeetmete rakendamiseks tähtaja, mis vastab puuduse laadile ning ei tohi esialgu olla pikem kui kolm kuud. See ajavahemik algab kuupäevast, mil organisatsioonile teatati puudusest kirjalikult ja nõuti parandusmeetmete võtmist. Selle ajavahemiku lõpus ja sõltuvalt puuduse laadist võib pädev asutus pikendada kolmekuulist tähtaega tingimusel, et pädeva asutusega on kokku lepitud parandusmeetmete kava;
- ii) hindab organisatsiooni pakutud parandusmeetmete kava ja selle rakendamise korda ning kinnitab need, kui ta leiab, et need on asjaomas(t)e mittevastavus(t)e kõrvaldamiseks piisavad;
- iii) kui organisatsioon ei esita nõuetekohast parandusmeetmete kava või ei rakenda parandusmeetmeid pädeva asutuse kinnitatud või pikendatud tähtaja jooksul, tunnistatakse puudus esimese astme puuduseks ja võetakse meetmed vastavalt alapunkti d alapunktile 1.

e) Juhtudel, mis ei nõua kvalifitseerimist esimese või teise astme puuduseks, võib pädev asutus esitada tähelepanekuid järgmise kohta:

1. kõik artiklid, mis on hinnatud ebatõhusaks;
2. kui on kindlaks tehtud, et mõni artikkel võib põhjustada mittevastavust alapunktide b või c nõuetele;
3. kui soovitusel või parandused pakuvad huvi organisatsiooni üldise ohutustaseme seisukohast.

Käesoleva punkti kohaselt esitatud tähelepanekud edastatakse kirjalikult organisatsioonile ja need registreerib pädev asutus.

21.B.435 Projektijuhtimissüsteemimuudatused

- a) Projektijuhtimissüsteemi olulise muudatuse taotluse saamisel kontrollib pädev asutus enne heakskiidu andmist organisatsiooni vastavust määruse (EL) 2018/1139 ning selle delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide kohaldatavatele nõuetele.
- b) Pädev asutus kehtestab tingimused, mille kohaselt organisatsioon võib kõnealuste muudatuste tegemise ajal tegutseda, välja arvatud juhul, kui pädev asutus leiab, et projekteerimisorganisatsiooni sertifikaat tuleb peatada.
- c) Kui pädev asutus on veendunud, et organisatsioon vastab määruse (EL) 2018/1139 ning selle delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide kohaldatavatele nõuetele, kiidab ta muudatuse heaks.

- d) Ilma et see piiraks täiendavate täitemeetmete kohaldamist, kaalub pädev asutus organisatsiooni sertifikaadi peatamise või tühistamise või sellele piirangute kehtestamise vajadust, kui organisatsioon rakendab projektijuhtimissüsteemi olulisi muudatusi ilma, et pädev asutus oleks need alapunkti c kohaselt heaks kiitnud.
- e) Projektijuhtimissüsteemi väheoluliste muudatuste puhul lisab pädev asutus selliste muudatuste läbivaatamise oma pidevasse järelevalvesse kooskõlas punktis 21.B.431 sätestatud põhimõtetega. Nõuetele mittevastavuse korral teavitab pädev asutus organisatsiooni, nõuab täiendavaid muudatusi ja tegutseb vastavalt punktile 21.B.433.;

58) punkti 21.B.453 pealkiri asendatakse järgmisega:

„21.B.453 Remondiprojekti kinnituse väljaandmine“;

59) punkti 21.B.480 pealkiri asendatakse järgmisega:

„21.B.480 ETSO loa väljaandmine“;

60) VIII liide asendatakse järgmisega:

„VIII liide

Õhusõiduki nõuetele vastavuse deklaratsioon — EASA vorm 52

ÕHUSÕIDUKI NÕUETELE VASTAVUSE DEKLARATSIOON		
1. Tootjariik	2. [LIIKMESRIIK] ⁽¹⁾ Euroopa Liidu liikmesriik ⁽²⁾	3. Deklaratsiooni viitenumber:
4. Organisatsioon		
5. Õhusõiduki tüüp	6. Tüübisertifikaadi viide:	
7. Õhusõiduki registreerimisnumber või märgistus	8. Tootjaorganisatsiooni identifitseerimisnumber	
9. Mootori/propelleri andmed ⁽³⁾		
10. Muudatused ja/või teenindusbülletäänid ⁽³⁾		
11. Lennukõlblikkust käsitlevad ettekirjutused		
12. Kontsessioonid		
13. Vabastused, erandid või mööndused ⁽³⁾		
14. Märkused		
15. Lennukõlblikkussertifikaat		
16. Lisanõuded		
17. Nõuetele vastavuse deklaratsioon		
Tõendatakse, et käesolev õhusõiduk vastab täielikult tüübisertifitseeritud konstruktsioonile ja lahtritesse 9, 10, 11, 12 ja 13 märgitud andmetele.		
Õhusõiduk on kõlblik ohutuks kasutamiseks.		
Õhusõidukiga on tehtud piisavalt katselende.		
18. Allkiri	19. Nimi	20. Kuupäev (päev/kuu/aasta)
21. Tootjaorganisatsiooni sertifikaadi viide		

EASA vorm 52, versioon 3

⁽¹⁾ Või EASA, kui EASA on pädev asutus.

⁽²⁾ Kolmanda riigi või EASA puhul maha tõmmata.

⁽³⁾ Mittevajalik maha tõmmata.

Õhusõiduki nõuetele vastavuse deklaratsiooni (EASA vorm 52) täitmise juhendid

1. EESMÄRK JA KOHALDAMISALA

- 1.1. Sellise õhusõiduki nõuetele vastavuse deklaratsiooni kasutamist, mille tootjaorganisatsioon on välja andnud osa 21 jao A alajao F kohaselt, on kirjeldatud punktis 21.A.130 ja asjaomastes nõuete täitmise vastuvõetavates viisides.
- 1.2. Osa 21 jao A alajao G kohaselt välja antud õhusõiduki nõuetele vastavuse deklaratsiooni (EASA vorm 52) eesmärk on võimaldada asjakohase tootjaorganisatsiooni sertifikaadi omanikul kasutada õigust saada teatava õhusõiduki lennukõlblikkussertifikaat ja vajaduse korral mürasertifikaat registreerimisliikmesriigi pädevalt asutuselt.

2. ÜLDOSA

- 2.1. Nõuetele vastavuse deklaratsioon peab vastama lisatud vormingule, kaasa arvatud lahtrite numbrid ja iga lahtri asukoht. Iga lahtri suurus võib siiski erineda vastavalt taotleja vajadusele, kuid mitte sel määral, et see ei võimaldaks nõuetele vastavuse deklaratsiooni ära tunda. Kahtluse korral konsulteerige pädeva asutusega.
- 2.2. Nõuetele vastavuse deklaratsioon peab olema kas valmis trükitud või arvutipõhine, kuid mõlemal juhul peavad trükitud jooned ja tähemärgid olema selged ja loetavad. Lisatud näidisele vastav valmistrükitud tekst on lubatud, muud sertifitseerimisdeklaratsioonid aga mitte.
- 2.3. Deklaratsiooni võib täita kirjutusmasinal, arvutiga või käsitsi, kasutades lugemise hõlbustamiseks trükitähti. Aksepteeritakse inglise keelt ja vajaduse korral üht või mitut väljaandva liikmesriigi ametlikku keelt.
- 2.4. Sertifitseeritud tootjaorganisatsioon peab säilitama koopia deklaratsioonist ja kõikidest lisadest, millele on viidatud.

3. NÕUETELE VASTAVUSE DEKLARATSIOONI TÄITMINE

- 3.1. Selleks et dokument oleks kehtiv, tuleb teha kanne igasse lahtrisse.
- 3.2. Registreerimisliikmesriigi pädevale asutusele võib nõuetele vastavuse deklaratsiooni välja anda üksnes juhul, kui õhusõiduki projekt ja sellesse paigaldatud tooted on heaks kiidetud.
- 3.3. Lahtrites 9, 10, 11, 12, 13 ja 14 nõutavat teavet võib esitada viitena tootjaorganisatsiooni valduses olevatele eraldi identifitseeritud dokumentidele, kui pädev asutus ei ole otsustanud teisiti.
- 3.4. Käesolev nõuetele vastavuse deklaratsioon ei pea hõlmama kõiki neid tooteid, mille paigaldamine võib kohaldatavate kasutuseeskirjade täitmiseks vajalikuks osutuda. Siiski võib mõne sellise toote märkida lahtrisse 10 või heakskiidetud tüübiprojekti. Seepärast meenutatakse käitajatele nende kohustust tagada vastavus nende endi konkreetse tegevuse suhtes kohaldatavatele eeskirjadele.

Lahter 1 Märkida tootjariigi nimi.

Lahter 2 Pädev asutus, kelle pädevuse piires nõuetele vastavuse deklaratsioon välja antakse.

Lahter 3 Selles lahtris peab deklaratsiooni kontrollimiseks ja jälgimiseks olema eelnevalt valmistrükitud kujul esitatud kordumatu seerianumber. Arvutipõhise dokumendi puhul kohaldatakse erandina järgmist: Numbrit ei ole vaja eelnevalt valmis trükkida, kui kordumatu seerianumbri genereerib ja prindib asjakohaselt programmeeritud arvuti.

Lahter 4 Deklaratsiooni välja andva organisatsiooni täielik nimi ja aadress. Selles lahtris võib kasutada eelnevalt valmistrükitud teksti. Logo vms on lubatud, kui see lahtrisse mahub.

- Lahter 5* Üksikasjalik teave õhusõiduki tüübi kohta, nagu see on määratletud tüübisertifikaadis ja sellega kaasneval andmelehel.
- Lahter 6* Tüübisertifikaadi viitenumber ja väljaandmine kõnealusele õhusõidukile.
- Lahter 7* Kui õhusõiduk on registreeritud, märgitakse siia registreerimisnumber. Kui õhusõiduk ei ole registreeritud, märgitakse siia viide, mida liikmesriigi pädev asutus ja vajaduse korral kolmanda riigi pädev asutus aktsepteerib.
- Lahter 8* Identifitseerimisnumber, mille tootjaorganisatsioon on välja andnud kontrollimise, jälgitavuse ja tehnobi eesmärgil. Seda nimetatakse mõnikord „tootjaorganisatsiooni seerianumbriks“ (*production organisation serial number / constructor's number*).
- Lahter 9* Mootori tüüp ja propelleri tüüp või tüübid üksikasjalikult, nagu on määratletud asjaomases tüübisertifikaadis ja sellega kaasneval andmelehel. Märkida tuleb ka tootjaorganisatsiooni identifitseerimisnumber ja vastav asukoht.
- Lahter 10* Heakskiidetud konstruktsioonimuudatused õhusõiduki määratluses.
- Lahter 11* Kõikide kohaldatavate lennukõlblikkust käsitlevate ettekirjutuste (või samaväärsete dokumentide) loetelu ja nõuetele vastavuse deklaratsioon, samuti kõnealust õhusõidukit, sealhulgas tooteid ja paigaldatud osi, seadmeid ja varustust käsitlevate nõuete täitmise viisi kirjeldus. Märkida tuleb ka võimalikud tulevased tähtajad nõuete täitmiseks.
- Lahter 12* Heakskiidetud tahtmatud kõrvalekalded heakskiidetud tüübiprojektist, mida vahel nimetatakse kontsessioonideks, erinevusteks või lahknevusteks.
- Lahter 13* Sellesse lahtrisse võib märkida üksnes kokkulepitud vabastused, erandid või mööndused.
- Lahter 14* Märkused. Igasugune teave ja kõik selgitused, erandmed või piirangud, mis võivad asjaomase õhusõiduki lennukõlblikkust mõjutada. Kui selline teave või selliseid andmed puuduvad, märkida „EI OLE“.
- Lahter 15* Märkida „lennukõlblikkussertifikaat“ või „piiratud lennukõlblikkussertifikaat“, nagu nõutud.
- Lahter 16* Sellesse lahtrisse tuleb märkida lisanõuded, näiteks impordiriigi nõuded.
- Lahter 17* Nõuetele vastavuse deklaratsiooni kehtivus sõltub sellest, kas kõik vormi lahtrid on täidetud. Tootjaorganisatsiooni sertifikaadi omanik peaks säilitama katselendude protokollide koopiad ja andmed dokumenteeritud defektide ja nende kõrvaldamise kohta. Asjaomased volitatud lennundustehnilised töötajad ja mõni lennumeeskonna liige, nt katselendur või katselennuinsener, peaksid aruande vastuvõetavaks tunnistamiseks sellele alla kirjutama. Teostatud katselennud kuuluvad tootmissüsteemi kvaliteedijuhtimise haru kontrolli alla vastavalt punktile 21.A.139, eriti punkti 21.A.139 alapunkti d alapunkti 1 alapunktile vi, tagamaks et õhusõiduk vastab kohaldatavatele projekteerimisandmetele ja on kõlblik ohutuks kasutamiseks.
Tootjaorganisatsiooni sertifikaadi omanik peab säilitama nimekirja andmetest, mis on esitatud (või kättesaadavaks tehtud) käesoleva deklaratsiooni nende aspektide täitmiseks, mis on seotud õhusõiduki ohutu käitamisega.
- Lahter 18* Nõuetele vastavuse deklaratsioonile võib alla kirjutada isik, kelle on selleks vastavalt punkti 21. A.145 alapunktile d volitanud tootjaorganisatsiooni sertifikaadi omanik. Templi abil tehtud allkirja ei tohi kasutada.
- Lahter 19* Deklaratsiooni allkirjastanud isiku nimi tuleb trükkida kirjutusmasinal või arvutiga või kirjutada loetaval viisil käsitsi.
- Lahter 20* Tuleb märkida nõuetele vastavuse deklaratsiooni allkirjastamise kuupäev.
- Lahter 21* Tuleb viidata pädeva asutuse heakskiidule.“

61) X liide asendatakse järgmisega:

„X liide

Tootjaorganisatsiooni sertifikaat – EASA vorm 55

I lisa (osa 21) alajaos G osutatud tootjaorganisatsiooni sertifikaat

[LIIKMESRIIK] ⁽¹⁾

Euroopa Liidu liikmesriik ⁽²⁾

TOOTJAORGANISATSIOONI SERTIFIKAAT

Viide: [LIIKMESRIIGI KOOD ⁽¹⁾].21G.XXXX

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1139, komisjoni kehtivale määrusele (EL) nr 748/2012 ning allpool täpsustatud tingimustel sertifitseerib [LIIKMESRIIGI PÄDEV ASUTUS] järgmise äriühingu:

[ÄRIÜHINGU NIMI JA AADRESS]

on määruse (EL) nr 748/2012 I lisa (osa 21) jaos A osutatud tootjaorganisatsioon, millel on lubatud toota lisatud sertifitseerimisgraafikus loetletud tooteid, osasid ja seadmeid ning anda välja nendega seotud sertifikaate, kasutades eespool osutatud viitenumbreid.

TINGIMUSED:

1. Heakskiit on piiratud lisatud sertifikaadi tingimustes täpsustatud heakskiiduga.
2. Heakskiit nõuab sertifitseeritud tootjaorganisatsiooni käsiraamatus täpsustatud menetluste täitmist.
3. Heakskiit kehtib, kuni sertifitseeritud tootjaorganisatsioon täidab määruse (EL) nr 748/2012 I lisa (osa 21) nõudeid.
4. Kui eespool nimetatud tingimused on täidetud, kehtib käesolev sertifikaat määramatu aja, välja arvatud juhul, kui sertifikaadist on varem loobutud või see on asendatud teise sertifikaadiga, peatatud või kehtetuks tunnistatud.

Algse väljaandmise kuupäev:

Käesoleva versiooni kuupäev:

Versiooni nr:

Allkiri:

Pädeva asutuse nimel: [PÄDEVA ASUTUSE NIMI ⁽¹⁾]

EASA vorm 55a, versioon 3

⁽¹⁾ Või EASA, kui EASA on pädev asutus.

⁽²⁾ Kolmanda riigi puhul maha tõmmata.

[LIIKMESRIIK] ⁽¹⁾ Euroopa Liidu liikmesriik ⁽²⁾	Sertifikaadi tingimused	TA: [LIIKMESRIIGI KOOD ⁽¹⁾].21G. XXXX
--	--------------------------------	--

Käesolev dokument on osa tootjaorganisatsiooni sertifikaadist nr [LIIKMESRIIGI KOOD ⁽¹⁾].21G.XXXX, mis on välja antud:

Äriühingu nimi:

1. jagu. **TÖÖVALDKOND:**

JÄRGMISTE TOODETE TOOTMINE	TOOTED/KATEGOORIAD

Üksikasjad ja piirangud on sätestatud tootjaorganisatsiooni käsiraamatu jaos xxx.

2. jagu. **ASUKOHAD:**

3. jagu. **ÕIGUSED:**

Tootjaorganisatsioonil on õigus kasutada punktiga 21.A.163 ette nähtud õigusi sertifikaadi tingimuste piires ja tootjaorganisatsiooni käsiraamatu menetluste kohaselt.

[jätta alles üksnes kohaldatav tekst]

Enne toote projekti kinnitamist võib EASA vormi 1 välja anda üksnes nõuetele vastavuse näitamiseks.

Nõuetele vastavuse deklaratsiooni ei tohi anda õhusõidukile, mis ei ole heaks kiidetud.

Enne hooldust reguleerivate määruste täitmise nõuet võib hooldustöid teha kooskõlas tootjaorganisatsiooni käsiraamatu jaoga xxx.

Lennuload võib välja anda vastavalt tootjaorganisatsiooni käsiraamatu jaole yyy.

Algse väljaandmise kuupäev:	Allkiri:
Käesoleva versiooni kuupäev:	
Versiooni nr:	[PÄDEVA ASUTUSE ANDMED ⁽¹⁾] nimel

EASA vorm 55b, versioon 3.

⁽¹⁾ Või EASA, kui EASA on pädev asutus.

⁽²⁾ Kolmanda riigi puhul maha tõmmata.“;

62) XI liide asendatakse järgmisega:

„XI liide

Heakskiidukiri tootmiseks tootjaorganisatsiooni sertifikaadi puudumisel – EASA vorm 65

I lisa (osa 21) alajaos F osutatud heakskiidukiri

[LIIKMESRIIK] ⁽¹⁾

Euroopa Liidu liikmesriik ⁽²⁾

HEAKSKIIDUKIRI TOOTMISEKS TOOTJAORGANISATSIOONI SERTIFIKAADI PUUDUMISEL

[TAOTLEJA NIMI]

[ARINIMI (kui erineb taotleja nimest)]

[TAOTLEJA TÄIELIK AADRESS]

Kuupäev (päev, kuu, aasta)

Viide: [LIIKMESRIIGI KOOD ⁽²⁾].21F.XXXX

Lugupeetud [taotleja nimi]

Teie tootmise järelevalvesüsteemi on hinnatud ja see on leitud olevat kooskõlas komisjoni määruse (EL) nr 748/2012 I lisa (osa 21) jao A alajagudega A ja F.

Seepärast oleme allpool täpsustatud tingimustel nõus, et allpool nimetatud toodete, osade ja seadmete nõuetele vastavust võib näidata määruse (EL) nr 748/2012 I lisa (osa 21) jao A alajao F kohaselt.

Ühikute arv	Osa number	Seerianumber
-------------	------------	--------------

ÕHUSÕIDUK

OSA

Käesoleva heakskiidukirja suhtes kohaldatakse järgmisi eritingimusi.

- (1) Heakskiit kehtib, kuni [äriühingu nimi] täidab määruse (EL) nr 748/2012 I lisa (osa 21) jao A alajagude A ja F nõudeid.
- (2) Heakskiit nõuab [äriühingu nimi] käsiraamatus, viitenumber/väljaandmise kuupäev, täpsustatud menetluste täitmist
- (3) Heakskiidu kehtivus lõpeb
- (4) Käesoleva heakskiidukirja väljaandnud asutus kinnitab nõuetele vastavuse deklaratsiooni, mille [äriühingu nimi] on määruse (EL) nr 748/2012 punkti 21.A.130 sätete kohaselt välja andnud kooskõlas eespool nimetatud käsiraamatu menetlusega
- (5) [Äriühingu nimi] teatab käesoleva heakskiidukirja väljaandnud asutusele viivitamata kõikidest tootmise järelevalvesüsteemis tehtud muudatustest, mis võivad mõjutada käesolevas kirjas loetletud toodete ja osade kontrollimist, nõuetele vastavust või lennukõlblikkust.

Pädeva asutuse nimel: [PÄDEVA ASUTUSE NIMEL ⁽¹⁾⁽²⁾]

Kuupäev ja allkiri

EASA vorm 65 – versioon 3

⁽¹⁾ Või EASA, kui EASA on pädev asutus.

⁽²⁾ Kolmanda riigi puhul maha tõmmata.“

II LISA

I lisa (osa 21) punkti 21.A.101 alapunkt h asendatakse järgmisega:

„h) Suurte lennukite puhul, mille suhtes kohaldatakse komisjoni määruse (EL) 2015/640 (*) I lisa punkti 26.300, täidab taotleja sertifitseerimistingimusi, mis tagavad vähemalt samaväärse ohutuse, nagu on sätestatud määruse (EL) 2015/640 I lisa punktides 26.300 ja 26.330, välja arvatud täiendava tüübisertifikaadi taotleja, kes ei pea arvesse võtma punkti 26.303.

(*) Komisjoni 23. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/640, milles käsitletakse teatavat liiki lennutegevuse suhtes kohaldatavaid täiendavaid lennukõlblikkustingimusi ja millega muudetakse määrust (EL) nr 965/2012 (ELT L 106, 24.4.2015, lk 18).“
